

**DITŠHUPATSELĀ TŠA GO RUTA GO
NGWALA DITAODIŠO LE DITŠWELETŠWA**

TŠA TIRIŠANO

SEPEDI

LELEME LA GAE

**LELEMETLALELETŠO LA PELE LELEMETLALELETŠO LA
BOBEDI**

MEPHATO YA 10-12

2018

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**DITŠHUPATSELA TŠA GO RUTA GO NGWALA
DITAODIŠO LE DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO**

SEPEDI

**LELEME LA GAE
LELEMETLALELETŠO LA PELE
LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI**

MEPHATO YA 10-12

2018

DITENG

MOHUTA WA SETŠWELETŠWA	LETLAKALA
1. Morero	3
2. Maqato a go nqwala	3
2.1 Tlhaloso va magato a go nqwala	3
3. Dibopeaqo le tšhomiso va polelo	4
	4
4. Mehuta ya ditaodišo	6
4.1.Taodišotlhalošo	6
4.2.Taodišokaneaelo	7
4.3 Taodišokaadimi/kaonodišišo/keleletšo	7
4.4 Taodišonaangisano	8
4.5 Taodišokahlaahlo	9
5 Mekqwanakqwana va go nqwala taodišo	10
5.1 Ditaodišo ka diswantšho	10
6 Ditšweletšwa tša tirišano	20
6.1 Lengwalo la seqwera	20
6.2 Lengwalo la semmušo	23
6.3 Lengwalo la go ya go morulaqanyi	26
6.4 Lenaneothero le metsotso	29
6.5 Athikhele	31
6.6 Poledišano	32
6.7 Dipotšišotherišano	34
6.8 Pego	37
6.9 Ditshwayatshwayo	41
6.10 Athikhele ya kgatišobaka	44
6.11 Boitsebišophelo le lengwalo la go thekqa kaopelo	48
6.12 Tša bophelo bia mohu	51
7. Ditšweletšwa tša lelementaleletšo	54
7.1 Phoustara	54
7.2 Poskarata	55
7.3 Phroutšhara	56
7.4 Pukutšatši	58
7.5 Papatšo	60
7.6 Maphephetsebiši	63
7.7 Ditšhupetšo	65
7.8 Ditaelo	69
7.9 Karata ya memo	70

1. MORERO

Sengwalwa se, se tšweletša tlhalošo ye kopana ya tshepetšo ya go ngwala le go abelana ka maele le mehlala ya mehuta ye e fapanego ya ditaodišo le ditšweletšwa tša tirišano. Go rutwa ga dingwalwa tše, go tla kgontšha barutwana go ngwala le go hlagiša dingwalwa tša bona tša boitlhamelo.

Ka tšhupatsela ye, barutwana ba tla kcona go ngwala le go hlagiša ditšweletšwa ka go naba ba šeditše morero le baamogedi ba tshedimošo ka go fapafapana gomme ya ba bangwadi bao ban ago le bokgoni Diteng tša tšhupatsela ye di netefatša gore barutwana ba šomiša melawana le dikagego tša ditšweletšwa tše di nepagetšego.

Sengwalwa se, se ka šomišwa ke barutiši le barutwana ba Sepedi Leleme la Gae, Lelemetlaleletšo la Pele le Lelemetlaleletšo la Bobedi.

2. MAGATO A GO NGWALA

Ka nako ya magato a go ngwala, barutwana ba swanetše:

- Go beakanya/ Pele ga go ngwala
- Go ngwala dingwalwakakanywa
- Go boeletša
- Go hlokola
- Go phošolla
- Go hlagiša sengwalwa sa mafelelo.

2.1 Tlhalošo ya magato a go ngwala ka botlalo

Pele ga go ngwala/go beakanya

- Go elwe šedi sererwa seo se filwego gammogo le baamogedi ba tshedimošo
- Ge go ngwalwa go hlokamelwe kudu sebopego, maikutlo le go ngwala ka motho wa pele goba wa boraro
- Go ngwalwe dikgopololo tše di tlogo šomišwa ge go thalwa mmepe wa monagano
- Methopo ya maleba e bohlokwa pele go ngwalwa..

Go ngwala dingwalwakakanywa

- Go šomišwa dintlha tša go beakanya, go tšweletša dikgopolokgolo le dikgopolotlaleletšo
- Go ngwalwa sengwalwakakanywa sa mathomo
- Go fa mogwera sengwalwakakanywa sa mathomo gore a se phošolle
- Morutiši o hlahla barutwana gore ba phošollane go lebeletšwe

- tirišo ya mantšu, dikafoko, mebolelwana ya maleba, bjalobjalo.
- Sengwalwa se tšweletše khuduego ya maikutlo a mmadi
 - Mongwadi wa taodišo a bontshe ka mokgwa woo a bonago dilo ka gona
 - Go se lebalwe go akaretša tshedimošo mabapi le sererwa
 - Mafetšo a taodišo a be le maatlakgogedi go swana le matseno a ona.

Go boeletša, go hlokola le go phošolla gammogo le go hlagiša

- Go kaonafatšwe sengwalwa ka go phošolla mo go nago le diphoso, mohlala: mantšu, mafoko le ditemana tše e sego tša maleba
- Go tlošwe ditlhalošo tše dintši tša go gakantšha le polelo ya maroga
- Go lekolwe diteng, setaele le retšistara
- Go šomišwe maswaodikga, mopeleto le polelo ka tshwanelo
- Go breakanya le go hlagiša sengwalwakakanywa sa mafelelo.

Mohlala:

- ⊕ Go ya ka tshedimošo ye e filwego ka godimo mabapi le go ngwala taodišo, magato a go ngwala a latelwe mabakeng ka moka ge go ngwalwa.
- ⊕ Pele go ngwalwa taodišo, go thalwe mmepe wa monagano go thuša go dira thulaganyo ye botse ya sengwalwa sa gago, go hlahla mmadi mabapi le seo o ngwadilago ka sona
- ⊕ Ke kgapeletšo go latela magato a go ngwala, ntle le ge go ngwalwa tlhahlobo, moo sengwalwakakanywa se sa nyakegego.

3.Dibopego le melao ya tšhomiso ya polelo nakong ya magato a go ngwala.

- Retšistara, setaele le segalo
 - ✓ Retšistara e be ya maleba go ya ka morero, ya semmušo le yeo e sego ya semmušo
 - ✓ Mongwadi a lebiše ditaba tša gagwe thwii go mmadi ka go mo tšweleletša ntlhatebelelo
 - ✓ Diteng di kgodiše gomme di tšweletšwe ka boitshepo
- Kgetho ya mantšu
 - ✓ Go šomišwa mehuta ya madiri, mahlaodi le mahlathi, bjalogjalo
 - ✓ Polelommileng le ya semmušo di dirišwe ka nepagalo
 - ✓ Go ka dirišwa tlhalošothwii/tlhalošo ye e iphihlilego/tlhalošo ya go rarela/tlhalošo go ya ka dikamano tša setšweletšwa

- Sebopego sa lefoko
 - ✓ Mehuta ya mafoko le botelele bja ona di bohlokwa
 - ✓ Dikarolo tša polelo di šomišwe ka tshwanelo
 - ✓ Tšhomiso ya polelo e elwe šedi mabakeng ka moka, Sepholeke: letl 35
- Go ngwala ditemana
 - ✓ Go ngwalwe hlogotaba, dikgopolokgolo le dikgopolotlaleletšo, matseno Mmele le mafelelo a go tswalela ka bokgwari
 - ✓ Go netefatšwe kgohlagano go lebeletšwe tatelano go ya ka nako le ditiragalo, lebaka le sepheto, tshepedišo, go bapetša le go fapantšha, tatelano go ya ka bohlokwa, go bontšha lefelo, kakaretšo/ sa bofelo, bj,bj

4. MEHUTA YA DITAODIŠO

- Le ge go na le mehuta ya ditaodišo, ga go na mohuta wa taodišo woo o ikemego o nnoši.
- Mehuta ya ditaodišo e a nyalelana, e a tsenelana, ebile go na le togagano magareng ga yona.

ELA TLHOKO:

- ✚ Ge go ngwalwa taodišokanegelo, go na le go gadima, go gopodišiša ka seo se diregilego (taodišokgadimo/kgopodišišo).
- ✚ Mongwadi ge a ngwala, o gopola ka tiragalo yeo e diregilego pele gomme a kgona go e anega, ka gare ga kanegelo ya gagwe, mongwadi o hlaloša seemo se se rilego (taodišotlhadoši), bj.bj.
- ✚ Ge go ngwalwa taodišotlhadoši, mongwadi o hlaloša tiragalo ye e itšego ka mokgwa wa go anega (taodišokanegelo), bj.bj.
- ✚ Ge go ngwalwa taodišokgadimo/kgopodišišo, mongwadi o gopodišiša/gadima tiragalo yeo e diregilego ka go e anega, gore go diregile eng, bjang; neng; kae.
- ✚ Tiragalo yeo e gopolwago e a hlalošwa (taodišotlhadoši) bj.bj.

Lebelela mohlala wa go tiišetša se se hlalošitšwego ka mo godimo ka go diriša:

4.1 Taodišotlhadošo.

Taodišotlhadoši e ka hlaloša selo, seemo goba tiragalo ye e itšego

Go hlaloša selo:

Go be go na le lekgarebe le le botsebotse la go dula motsaneng wa Kgobokwane. Mmejana wa gagwe wo monnyane, letheka le o ka rego ga a je, melomo ye meswana ya gore ge a sega o kare go a sa. Mahlo a namane a go swanetšana le nko ya lenono...

Go hlaloša seemo:

Tsela e be e sa bonagale gabotse. Muši wa hlagi le ona o be o tšwetša tema ya ona pele, o oketšega motsotso ka motsotso. Go ile gwa swiswala gwa re swi, dikgomo tše di bego di sa gakantšitšwe ke mollo wa hlagi tša thoma go kitima di sa tsebe mo di yago gona ka ge tsela e be e sa bonagale. Tše dingwe tša leba Bohlabela, tše dingwe tša ya Bophirima mola tše dingwe di ile tša phapharega di lebile Lebowa mo go lego tsela ya difatanaga.

Go hlaloša tiragalo:

Tsela e be e tletše ka difatanaga tše di bego di eme di gakantšitšwe ke leswiswi leo le bego le hlotšwe ke meši ya go hlolwa ke difatanaga le hlagi. Ka lebaka la go se bonagale ga tsela, sefatanaga sa Mohumagadi Selwailwai se ile sa thula sefatanaga seo se bego se eme pele ga sona. Ka wona motsotso woo lehu matantšhane la khukhuna la mo topa go sa letelwa.

Ka morago ga go bala tlhalošo ye e filwego ka godimo, wena hlama hlogo ya gago go laetša kwešišo ya nyalelano magareng ga taodišotlhalošo le mehuta ye mengwe ya ditaodišo,

4.2 Taodišokanegelo

Tlhalošo

Taodišokanegelo e anega tiragalo ye e fetilego. Yona e hlagiša ditiragalo tša go latelana ka tsela ya go kwešišega. Kanegelo e be le maatlakgogedi gomme e kgodiše. Mohola wa yona ke gore mmadi a ipshine/kgahlege ka kanegelo yeo e nago le maatlakgogedi, a bona ditiragalo la leihlo la kgopololo, khiduego ya maikutlo e golela godimo ge mongwadi a lokologantšha ditiragalo go ya ka tatelano ya tšona.

Tše di swanetšego go hlokamelwa ge go ngwalwa taodišo:

- Kanegelo e swanetše go kgodiša
- E ngwalwa ka motho wa pele goba wa boraro
- Ditiragalo di hlalošwa ka tatelano
- Balekwa ba anege ka bokgwari gore mmadi a itatswe menwana
- Gantši taodišo ye e ngwalwa ka lebaka le le fetilego
- Ditemana tša matseno di swanetše go tanya šedi ya mmadi.
- Kanegelo ge e le ye botse e swanetše go ba le ntlha ye e e laetšago
- Thumo ya moswananoši ya go kgahliša e swanetše go kgotsofatša
- Kgahlego ya mmadi e swanetše go lotwa go fihla mafelelong
- Taodišo ya go anega gantši e na le mokgwa wa go hlaloša le go gopodišiša

Mehlala ya dihlogo tša taodišokanegelo:

- E be e le la mathomo ke bona mohlolo wa mohuta wo
- Ga se ka gana go rongwa
- Morago ga lebakanyana, go ile gwa re tuu
- Ka tla ka ipshina ka go keteka mengwaga ye 100 ya Madiba
- Ke be ke re ke mogwera wa ka go fihlela...

4.3 Taodišokgadimo/kgopodišišo/keleletšo

Tlhalošo

Ka taodišokgadimo mongwadi o eleletša tiragalo yeo a kilego a e bona, a e kwa goba a e badilego nakong yeo e fetilego gomme a laodiše go ya ka fao a gopolago ka gona.

Tše di swanetšego go hlokamelwa ge go ngwalwa taodišo:

- Maikutlo le khiduego di kgatha tema ye bohlokwa taodišong
- Balekwa ba gopodišiše ka fao tiragalo e diregilego ka gona

- Karolo ye kgolo ya taodišo e hhalosa le go anega.
- Dithhalošo di swanetše go kwagala di be di ikemišetše go tsošološa maikutlo a mongwadi go mmadi
- Dikgopoloo tše di hlagišwago di go tšweletše bonnete bja mongwadi le boyena bja gagwe.

Mehlala ya dihlogo tša taodišokgadimo še:

- O rile ke yena moruti mola e le phiri
- E be e le la mathomo ke bona banyalani ba go ratana ka tsela ye!
- Ke ka mokgwa woo bagwera ba ka ba nthušitšego
- Afrika Borwa e ile ya ema ka maoto...
- Ge nkabe ke ile ka theeletša nkabe ke ejaa monono
Ra tla ra ipshina ka morutiši wa Sepedi

4.4 Taodišongangišano

Tlhalošo

Ka taodišongangišano mongwadi o na le kgopoloo ye e itšeng goba ntlhakemo gomme a fe dintlha tša go fahlela goba go thekga maemo a gagwe. Kgopoloo ya mongwadi e swanetše go kwešišega. Ka taodišo ye mongwadi o leka go fekeetsa mmadi gore a kwane le kgopoloo ya gagwe.

Tše di swanetše go hlokamelwa ge go ngwalwa taodišo:

- Thoma ka go laetša lehlakore/ntlhakemo ya gago ka tsela ya maatlakgogedi
- Balekwa ba tšee lehlakore la go dumela goba go ganetša
- Efa dintlha tša go fahlela lehlakore/ntlhakemo ya gago
- Bjalo ka mongwadi wa taodišo, tšweletša dikgopoloo tše maatla ka ge taodišo ye e ama maikutlo a gago
- Ditlabelo tša makgonthe le tsebo ya go kgodiša di swanetše go šomišwa
- Polelo e swanetše go ba ye maatla gore e hlohle maikutlo a mmadi
- Hlokamelwa gore polelo e se be ye mpe/maroga
- Thumo le yona e swanetše go ba le maatlakgogedi, e kwagale le go kgodiša.

Mehlala ya dihlogo tša taodišongangišano:

- Batho ba swanetše go hwetša naga ntle le tefo. Dumela goba o ganetše
- Basetsana ba swanetše go kgethelwa balekani. Dumela goba o ganetsetše
- Barutwana bao ba lefelwago ke mmušo dikolong ga ba swanelwa go tsenela ditšhupetšo. Dumela goba o ganetše
- Mebaene e swanetše go ba ya mmušo. Dumela goba o ganetše.
- Dikgwebo tša go se lefele lekgetho di swanetše go tswalelwaa. Dumela goba ganetša.

4.5 Taodišokahlaahlo

Tlhalošo

Taodišo ye ga e na maikutlo a mongwadi. Yona e leka go tšweletša mahlakore a mabedi a ngangišano ka go lekana. Mongwadi o hlokomela dintlha tša go fapania tša hlogo ye gomme a hlagiša dikgopolo tša go fapania ntle le go tšeа lehlakore. Mongwadi a ka ba le thumo ye e itšeng mafelelong a taodišo, eupša dintlha tša go thekga goba go ganetša di swanetše go lekalekana le go kwagala.

Mehlala ya dihlogo tša taodišokahlaahlo:

- Roma nna ya mopresidente ke yona e tla fetolago naga ye
- Kgodišo ya ngwana e na le seabe bokamosong bja gagwe
- Bana ba mengwaga ya ka tlase ga 18 ba swanetše go ya kgolegong
- Ge go ka ba le tirišanommogo magareng ga mokgatlo wo o bušago le mekgatlo ya kganetšo gona MaAfrika-Borwa a ka phela ka khutšo
- Botse le bobe bja gore barutwana ba robale dikolong ka nako ya ditlhahlobo.

Tšeо di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa taodišo:

- Mongwadi o swanetše go kwešiša le go lebeledišiša mahlakore a mabedi a taodišo ntle le go tšeа lehlakore
- Taodišo e swanetše go kwagala le go ikema ka dintlha. Seo se ra gore e se huetswe ke maikutlo a mongwadi
- Dikahlaahlo e be tša moyo wo o fodilego, tša go naganwa gabotse le go thekgwa ka tshwanelo
- Segalo e be sa go hloka khiduego eupša e be seo se kgodišago sa go hloka lenyatšo
- Mongwadi a ka fa maikutlo a gagwe mafelelong a taodišo eupša seo e se be thumo ya taodišo.

5. Mekgwanakgwana ya go ngwala taodišo

5.1 Ditaodišo di ka ngwalwa ka go šomiša diswantšho

Mohlala wa mošongwana wa taodišo:

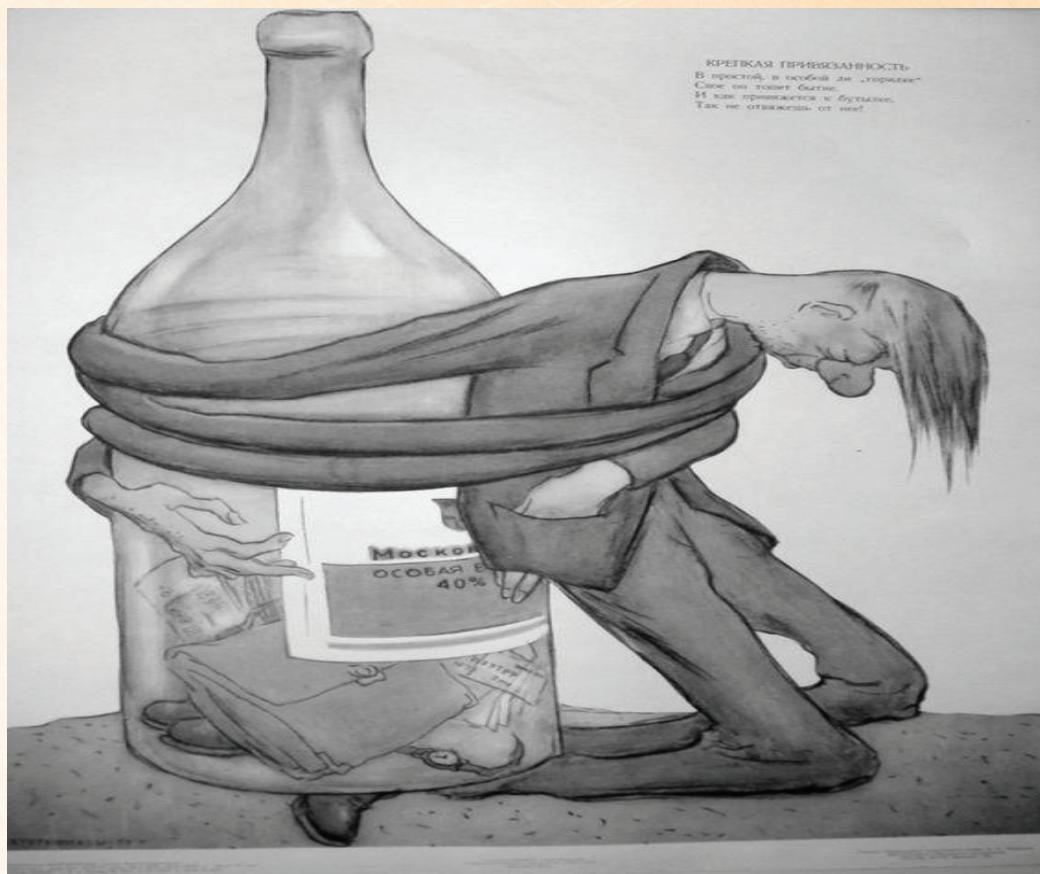
Lekodiša seswantšho sa ka tlase ka hlokomelo le tsinkelo gomme o ngwale taodišo ka sona. Dikgopololo tša gago di nyalelanelo le tšeololo di tšwelelago seswantšhong.

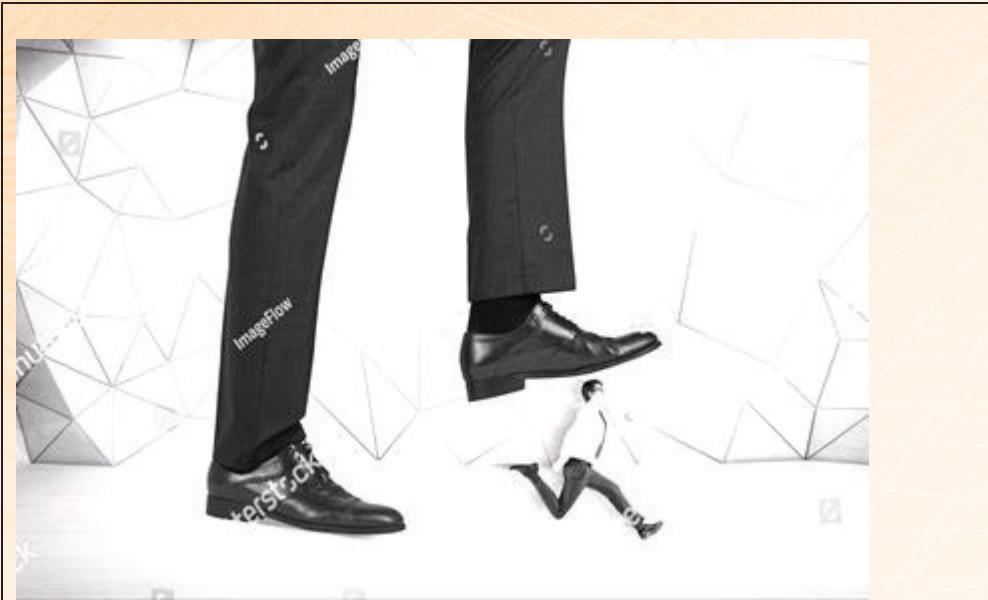
Seswantšho sa A

Seswantšho sa B

Ngwala taodišo ya mantšu a magareng ga 400- 450 ka hlogo ye e latelago:

Go thwalwa ga bašomi.

Mohlala wa taodišo ye e filwego o a latela:

TSELAYEO BATHO BA HWETŠAGO MEŠOMO

Ba tletše mebila bana ba tšiekgalaka, e le ge ba leka bophelo ka go lahlela mangwalo a kgopelo ya mošomo gammogo le boitsebišophelo mafelong ao a fapanego. Ba kgeregela dikantorong tša mmušo ka lehutšo la gore letswele la mmušo le anywa ke bohle. Bangwe ba ya makaleng a phoraebete, mebaeneng, dikhamphaning, mabenkeleng le mafelong a mangwe. Mešomo e nyaka batho ba maleba, bao ba ka phethagatšago dinyakwa tša yona ka bokgwari le botshepegi.

Go na le dikokwane tše tharo tše di dirago gore motho a thabele mošomo wo a o šomago. Tšona ke bokgoni, maitemogelo gammogo le dithuto tše di fihleletšwego. Boitsebišophelo bja motho le matlalo a bohlatse ke tlhahlo ya maleba ya go hlokola batho bao ba swanetšego mošomo woo. Sa go makatša ke gore se ga se seo se diregago mafelong a mangwe a mešomo ka mo nageng. Mešomo e na le mahlo, ge e le mmetlašapo la tlala o betla a lebišitše gabo.

Go na le mafelo a mantši a mešomo moo tokya go thwala bašomi e phethagatšwago go tletše seatla. Dikokwane tša kabayo mešomo di sekasekwa le go tsinkelwa la go nweša a mokgako. Bengmešomo, balaodi le makala ka moka ao a amegago kabong ya mešomo ba kopantšha dihlogo ba rerišana go lebeletšwe dinyakwa tša mošomo woo. Pele ga ge go ka tšewa sephetho sefe goba sefe, go lekolwa boitsebišophelo bja mokgopedi ka tsenelelo, bohlatse bjo bo filwego le bjona bja tsinkelwa gomme pholisi ya go thwala bašomi le yona ya lebelelwka ka šedi.

Sephetho seo se tšewago ga se sa gore motho o thwetšwe mošomong, ke sa go laetša gore mokgopedi wa mošomo o dumelitšwe go tsenela dipotšišotherišano mabapi le mošomo woo. Sa go weša pelo ka mafelo a mohuta wo a mešomo ke gore mongmošomo goba molaodi ga se a dumelitšwe go tšea sephetho sa go thwala bašomi a nnoši. Se sengwe sa go dira gore mafelo a mohuta wo a rwešwe diala, ke gore go na le melao yeo e beilwego ebole e swanetšego go latelwa pele go kwalakwatšwa mešomo. Go swana le gore batho bao ba tswalanago le bengmešomo le balaodi ga se ba dumelitšwe go dira dikgopelo tša mošomo.

Kgethologanyo ya semorafe, lehloyo go ya ka mmala, bong le ditumelo gammogo le tshekamelo ka lehlakoreng le tee ga di nyakege mabapi le tša kabayo mešomo. Sephetho sa go thwala ga bašomi le sona se laolwa ke dipolo tša dipotšišotherišano. Mafelong a ma bjalo bengmešomo ba thinyetšwa khuru gomme ba rolelwka kuane.

6. DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO

- ✚ Pele go ngwalwa setšweletšwa, go thalwe mmepe wa monagano go thuša mongwadi go dira thulaganyo ye botse ya sengwalwa, go hlahla mmadi mabapi le seo go ngwadilwego ka sona.

Mehuta ya ditšweletšwa tša tirišano tšeо baithuti ba swanetšego go ithuta tšona ke tše di latelago:

- Lengwalo la segwera/leo e sego la semmušo
- Lengwalo la semmušo
- Lenaneothero le metsotso
- Polelo
- Poledišano
- Potšišotherišano
- Pego (ya semmušo le yeo e sego ya semmušo)
- Ditshwayotshwayo
- Athikele
- Boitsebišophelo le lengwalo la go thekga kgopelo
- Tša bophelo bja mohu

6.1 Lengwalo la segwera

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Sebopego le botelele e be tša maleba
- Aterese e tee fela ya mongwadi/moromedi
- Letšatšikgwedi le ngwalwe ka fase ga aterese
- Madume/matseno a makopana a maleba
- Diteng e be tša maleba
- Retšistara le polelo di tloge di laetša gore mongwadi o tsebana le go tlwaelana le moamogedi
- Segalo e be seo se fodilego
- Tšhomisopolelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego
- Mafelelo/bofelo e be boitsebišo bja mongwadi ka mokgwa wa setlwaedi
Mohlala: Ke nna/Wa lena/Morwa wa lena/Morwedi wa lena
Mosima

Potšišo:

Ngwalela mogwera wa gago **lengwalo** o mo leboge ka mokgwa wo a go thušitšego ka gona ge le be le itokišetša go ngwala tlhahlobo ngwageng wa 2018.

Ela hloko: Magato a go ngwala a latelwe.

Mohlala wa karabo:

Ditumedišo ka
go botšiša
matsogo

Seo se dirilego
gore mogwera
a nthuše

Thušo ye e
hweditšwego

Ditebogo

Kgatla Village
Private Bag X 117
Soekmekhaar
1080
30 Hlakola 2018

Mmamolesi

Re leboga ngwaga wo mofsa kgadi ya mošate. Ge e le pula re nelwa ke ya medupi. Ke tshepa gore le moo gageno ga ene e a falala. Le ge pula e falala bjale, ke ngwala lengwalo le sefahlego sa ka se elela ka megokgo ya lethabo ge ke nagana ka wena mogwera.

Setlogolo sa Bakgalapa, legano la ka le a oma ge ke swanetše gore ke fegolle se borala ka ge mampša a lapa melala. Ke bona go le bohlokwa ebile e le maswanedi gore ke utolle maikutlo a ka mabapi le botho bja gago. Ngwanešo ga o na mona, Modimo O go file pelo ye botse ya lerato. O mpone ke le ka gare ga kgotlompo ya leswiswi, wa ntataiša ka letsogo wa nkiša leseding. O ile wa lemoga gore ga ke kwešiše tšeо ke rutwago le go ithuta ka phapošing. Wa mpona gore ke šaletše morago mešongwaneng, ruri wa hloka boroko. Ditokišetšong tša tlhahlolo re bile ntepa le lešago.

Go hloka mona ga gago gwa go gapeletše gore re ithute re le mmogo. Bohlale bja gago wa bo arogantšha diripa tše pedi. Tsebo le bokgoni tša gago wa di tšhollela bjokong bja ka. Re ngwadile mešongwana mmogo, wa hlaloša mo ke palelwago. Wa nthekga kudu ge re itokišetša melekwana le ditlhahlolo.

Mafelelong ke kgonne go tšwelela mphatong wa 11,ka thušo ya gago lehono ke mphatong wa 12.

Lehono o bitšwa montshepetšabošego. Ke a leboga ngwanešo. Ke go kgopelela kgaogelo le bophelo go tšwa go Mmopi.

Wa gago

Mmamosonya

6.2 Lengwalo la semmušo

Go tšweletšwe dintlha tše di latelago:

- Sebopego le botelele e be tša maleba.
- Atrese ya mongwadi/moromedi.
- Atrese ya moamogedi/moromelwa
- Madume/matseno le hlogo ya taba.
- Diteng e be tša maleba.
- Retšistara le polelo e be tša semmušo.
- Tšhomisopolelo, tloltontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego.
- Mafelelo/bofelo le leina.

Mohlala: Wa lena/ka boikokobetšo

Mna/Mdi Maleka

Potšišo:

Mmasepala wa selete sa geno o kwalakwaditše sekgoba sa mošomo wa nakwana sa mohlwekiši wa diofisi kuranteng ya Seipone ya la 2 Lewedi 2018. Ngwalela molaodi wa mmasepala **lengwalo** o kgopele mošomo wo.

Mohlala wa karabo:

Dintlha tša malebana le karabo di tla amogelwa.

Moo go
kwalakwaditšwego
mošomo le kgopelo
ya ona.

Ditshepišo

Kgopelo
ya
sekgoば
sa
mošomo

Tšeо di
ithutwago

Go ba le
tshepo

Go
romelwa
eng

PO Box 146
Akasia
0182
10 Setemere 2018

Molaodi
Tshwane Municipality
24 Impala Street
Akasia
0182

Mohlomphegi

Kgopelo ya sekgoba sa mošomo wa go hlwekiša

Go kwalakwaditšwe sekgoba sa mošomo wa nakwana wa go hlwekiša mmasepaleng wa lena kuranteng ya Seipone ya la di 2 Lewedi 2018. Ka ge ke sa le maikhutšong a matswalo a Morena, ke kgopela sekgoba seo sa mošomo gore ke kgone go dira mašeleng a go ingwadiša yunibesithi ngwageng wa dithuto wo o tlago.

Ke mofsa wa mafolofolo kudu yo a tlogo šoma ka botshepegi le boikgafo. Diofisi tša lena di tla dula di hlwekile ka mehla ntle le bosodi. Mmasepala wa lena e tla ba mohlala wa go hlweka mebasepaleng ka moka ya profense ye. Ge nka dumelelwa, ke tla fela ke e tla go le thuša ka dinako tša maikhutšo a dikolo.

Mo mphatong wa marematlou ke ithutela dithuto tša go swana le tša boeti le kamogelabaeng. Dithuto tša ka di nthuta mekgwanakgwana ya maemo a godimo ya go hlwekiša, go apea, phedišano ye botse le batho, go dula ke thabile, bjalogjalo.

Amogelang semamatletšo sa boitsebišophelo bja ka.

Ke tshepa gore kgopelo ya ka e tla amogelwa ka matsogo a borutho.

Wa lena
Mokoena MM

6.3 Lengwalo la go ya go morulaganyi wa kuranta

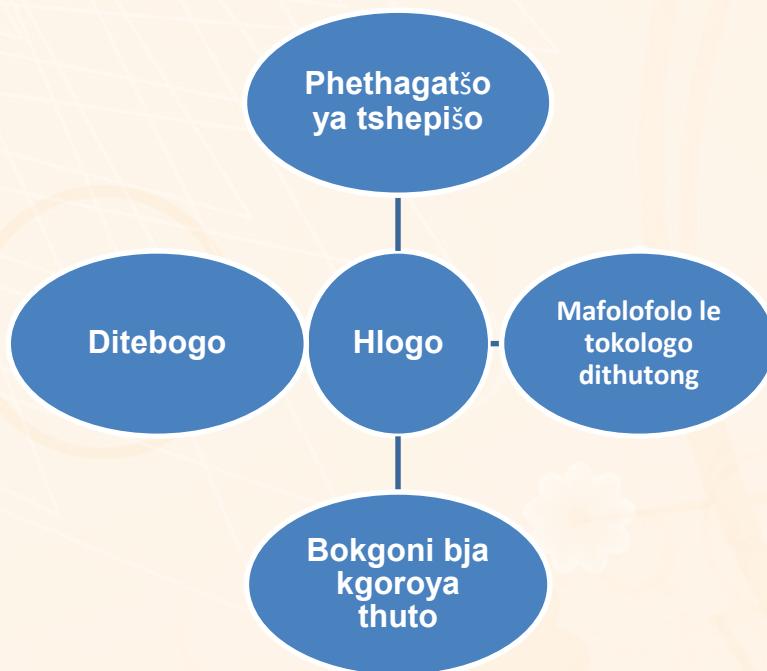
Go tšweletšwe dintlha tše di latelago:

- Bobedi bja diaterese dingwalwa ka letsogong la nngele.
- Aterese ya mongwadi e ngwalwa ka letsogong la nngele, kua mafelelong a lengwalo, mola ya mongwalelw a ngwalwa ka godimo.
- Diteng e be tše kopana le tatelano ya dintlha e be ya maleba.
- Leina la nnete le ngwalwe, le ge go ka šomišwa leo e sego la nnete go lokile, go sego bjalo, lengwalo le ka se phatlalatšwe.

Potšišo:

Mmušo o tshepišitše go lefela dithuto tša baithuti ba thuto ya ka godimo, yunibesithi le dikholetšheng. Sa go thabiša ke gore dithuto tše baithuti bao ba kgopetšego thekgo ya mašeleng, di lefetšwe.

Ngwalela morulaganyi wa kuranta ya Dihlase o hhalose ka taba ye botse ye e dirilwego ke mmušo.

Morulaganyi
Dihlase news
Private Bag X 2009
Tzannen
1015
22 June 2018

Morena/Mohumagadi

MMUŠO O LEFETŠE DITHUTO TŠA BAITHUTI GO YA LE KA MOO GO TSHEPIŠITŠWEGO KA GONA

Mmušo o tshepišitše phatlalatša gore o tla lefela dithuto tša baithuti ba dithuto tša godimo, kudu go lebeletšwe baithuti ba ngwaga wa mathomo diyunibesithi le dikholetšeng. Lehono mmušo o opelwa magoswi ka go phethagatša ditshepišo tšeо.

Ke aparelwa ke maikutlo a lethabo ka gore baithuti ba lokologile, ba ithuta ka boiketlo ntle le go hlobja boroko ke mokitlana wa ditefo tša dithuto. Batswadi ba imologile ba kgona go phethagatša mabaka a bona le ge megolo ya bona e le fase.

Taba ye nngwe ya go kgahliša ke gore baithuti ba bantši ba bathobaso ke bona ba bego ba amega. Bontši bja bona bjale ba nale dijo, ba phela botse, bana le mafolofolo ago ithuta.

Kgoro ya Thuto e kgonne go rarolla bothata bjo ka ponyo ya leihlo. Tona ka boyena a netefatša gore dithuto tša baithuti di a lefelwa go ya le ka moo go tshepišitšwego ka gona.

Go laetša gore mmušo wa gaborena o nale bokgoni, ke nnete tšhipa e taga mohlabeng wa gabu yona.

DD Modjadji
P O Box 1290
Tzaneen
0700

6.4 Lenaneothero le metsotso

Go tšweletšwe dintlha tše di latelago:

- Letšatšikgwedi, nako le lefelo la kopano
- Pulo le kamogelo
- Maloko ao a tlilego le bao ba kgopetšego tshwarelo
- Palo le kamogelo ya metsotso ya kopano ya go feta
- Ditšwa metsotsong
- Tabataba ya letšatši
- Letšatši la kopano ye e latelago
- Tswalelo.

Potšišo:

Bafsa ba motse wa geno ba tlile go keteka moletlo wa go fenya leuba leo le bego le aparetše motse e lego tirišo ya diokobatši le dinotagi. Bjalo ka mongwaledi wa lekgotlakemedi la bafsa ba motse, ngwala **lenaneothero le metsotso** ya kopano ye e fetilego mabapi le ditherišano tša letšatši leo.

Mohlala wa karabo:

Letšatšikgwedi, nako le lefelo la
kopano

Pulo le kamogelo

Maloko ao a tlilego le bao
ba kgopetšego tshwarelo

Palo le kamogelo ya metsotso
ya kopano ya go feta

Ditšwa metsotsong

1.

Tabataba ya letšatši

1.

Letšatši la kopano ye e
latelago

Tswalelo

**Lenaneothero le metsotso ya kopano yeo e bego e swerwe sekolong sa
Moloko, ka labobedi, 21 Julae 2018 ka 14:00**

1. Pulo le kamogelo

Mokgadi Motswi o butše ka thapelo, a amogela bao ba lego gona ka moka, a ba hlohleletša gore ba tšee karolo.

2. Maloko ao a lego gona kopanong

Mokgadi Motswi (modulasetulo) Pulana Ngoasheng (mongwaledi) Dikonketšo Buthelezi (moswaramatlotlo) le Rathaga Maebana (leloko).

3. Maloko ao a kgopetšego tshwarelo

Batho bao ba latelago ba rometše mabaka a gore ba ka se kgone go fihla kopanong. Nkwata Marakalala, Thabiso Molopa, Mmabatho Maleka, Matome le Dimakatšo Mofokeng.

4. Palo le kamogelo ya metsotso ya kopano ya go feta

-
-
-

5. Tabataba ya letšatši (tše di nyakago go ahlaahlwa)

5.1 Lefelo leo moletlo o tlilego go swarelw a gona

5.2 Dijo

-
- 5.3 Lenaneo la letšatši**
-
- 6. Tše dingwe**
-
- 7. Letšatši la kopano ye e latelago**
Kopano ye e latelago e tla swarwa ka di 29 Mosegamanye 2018.
- 8. Tswalelo**
Mna Khasa o tswaletše ka thapelo.

6.5 Athikele

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Matseno/pulo, mmele le mafelelo/thumo
- Pulo e be yeo e gogago šedi ya batheeletši
- Go šomišwe mafoko a makopana a dikgopololo tše bonolo
- Go dirišwe mehlala ya go tlwaelega
- Diteng di be mabapi le go lebogiša morutwana yo a tšweletšego ka dihlora mphatong wa marematlou
- Retšistara le polelo e be tša semmušo
- Tšhomiošopolelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego.

Bala poleotlhohleletšo ye e laeditšwego ka tlase. Yona e filwe ke Mohumagadi Nkgaruba ka letšatši la bafsa. Agaa, ge o nwele a mokgako ka polelo ye, ngwala poleotlhohleletšo yeo wena o tlilego go efba ba mphato wa gago pele ga ditlhahlolo.

POLEOTLHOHLELETŠO KA:	NKGARUBA NP
LEFELO	: LEEUFONTEIN
LETŠATŠIKGWEDI	: 16 MORANANG 2014
NAKO	: 10H00

Go mosepediši wa modiro, batswadi bao ba hlomphegago, bafsa gammogo le batho ka moka bao ba lego mo, thobela. Ke leboga sebaka seo ke se filwego gore ke tle ke boledišane le lena mesong ya lehono. Hlogo yeo ke ratago go bolela le lena ka yona ke '**Kgetho ya bafsa go tša sedumedi**'.

Ke thabile kudu ka gore le kgethile go ba mo, la tlogela mešongwana ya lena ya letšatši la lehono ka lebaka la go nyaka go kwa tše di tlogo bolelwa. Le ke letšatši leo le kgethilwego ke Modimo wa rena gore re hlalaleng re be re thabeng ka lona, '**Psalm 118 v 24**'.

Re kopane mo lehono go tla go fa bafsa ba rena dikeletšo, thekgo le tlhohleletšo. Bjale ka motswadi wa lena, polelo ya ka e tla gata ka mošito o tee le lengwalo la **Deut 28 v 1- 3**. Ke

kgopela go e bala gore le tle le kwešiše gore karolo ya lena ke efe. "Ge o tiiša o theeletša se Morena Modimo wa gago a se boletšego, wa hlokomela le ditaelo tša gagwe ka moka tše ke go anegelago tšona lehono, wa dira ka moo di bolelago ka gona, ke gona Morena Modimo wa gago a tlilego go go šetša go fetiša ditšhaba ka moka tša lefase. Tše di tlilego go go tlela ke ditšhegofatšo. Di tlo go fihlela ge o theeletša se Morena Modimo wa gago a se boletšego. O tlo ba mošegofatšwa mo motseng le mošegofatšwa mašemong."

Bjalo ka bafsa, go swana le bafsa ba 1976, le tsebe gore go na le dihlotlo, ditšhitiso, mapheko, mahodu ao a tla go, go utswa le go bolaya. Le ge go le bjalo, ge le ka latela lengwalo le, la theeletša se Morena Modimo a se bolelago, la hlokomela ditaelo tša Gagwe, Yena o tla le šetša, a le fenyetša gomme la ba bašegofatšwa ba gagwe. Kgetho ya go dumela goba go se dumele seo Modimo a le tshepišago, ke ya lena.

Pula e le nele! Thobela!

6.6 Poledišano

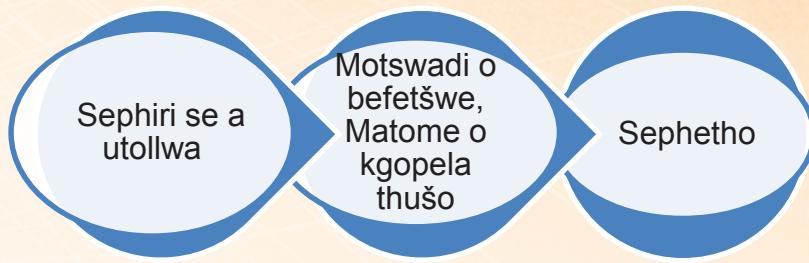
E laetše tše di latelago:

- Taetšo ya leswao la kgorwana ka morago ga leina la seboledi.
- Poledišano e kgone go bapalega
- Mmadi a kgone go hwetša sererwa
- Bakgathatema ba swarelele go sererwa
- Go šomišwe tlotlontšu le retšistara ya maleba
- Go šomišwe mabokgoni a poledišano
- Go be le matseno le mafelelo a go goga šedi ya mmadi
- Go laetšwe ditšhupasefala ka tshwanelo.

Potšišo:

Mmago Matome o lemogile gore Matome o šomiša diokobatši. Re alele **poledišano** magareng ga Matome le mmagwe o be o laetše ka moo mmagwe a mmotšago ka kotsi ya diokobatši ka gona.

Mohlala wa poledišano

(Matome le mmagwe ba ka phapošing ya bojelo)

MmagoMatome: Ngwanaka, dula fase ke bolele le wena
Matome: Ke dutše fase Mologadi, tia di lle.

MmagoMatome: Maitshwaro a gago matšatši a ga a nkgahle.

Matome: (Ka go makala) Kganthe o lemogile eng!

MmagoMatome: O phela o le ditšhila, ga o je, mahlo a hwibetše ebile ga o sa na
le tlhompho

Matome: Ke be ke sa lemoge seo.

MmagoMatome: Bona gore o ditšhila bjang, dijo tša gago tša maloba le maabane
di sa le gona, kganthe wena o ja eng?

Matome: Ga ke dume dijo matšatši a mma bjale ke tla ikgapeletša go ja
le ge ke sa nyake?

MmagoMatome: Ke go tseba o le motho wa go rata dijo, go direga eng?

Matome: Ga go direge selo.

MmagoMatome: Lesogana lela la ka la go ithata le go rata dijo le feletše kae?

Matome: (Ka dihlong) Aowa mma, akere ke sa tlo hlapa.

MmagoMatome: (Ka bogale) Dilo tše ka moka ke dika tša motho wa go šomiša
diokobatši. Na o thomile go šomiša diokobatši?

Matome: Aowa. (O bolela a lebeletše fase)

MmagoMatome: (O ntšha sephuthelwana sa diokobatši o mo laetša sona)
Ke eng se?

Matome: Le se tšere kae? Kganthe matšatši le a ntshetšha?

MmagoMatome: Bolela nnete, gape sephuthelwana se ke se humane ka
morabeng wa borokgo bja gago.

Matome: (O gagabiša mahlo) Ke nnete ke diokobatši eupša ga se tša
ka ke tša Lesetša.

MmagoMatome: (O bolela ka bogale) Di nyaka eng ka potleng ya borokgo bja
gago? Mphetole! Na o šomiša diokobatši?

Matome: (Ka go gakanega) Aowa, ke rile ke tša Lesetša.

MmagoMatome: Bula ditsebe ke go lemoše kotsi ya diokobatši. O tlo uts wetša

mo gae ota bjalo ka feleletša o ile ga	batho ba bangwe go swana le ge o šetše o thomile ka gomme wa feleletša o swerwe o le kgolegong, wa sepoko, wa lahlegelwa ke monagano wa maotwanahunyela. Matome: (Ka go tšhoga) Nthuše hle mma! MmagoMatome: Thušo ye nka go fago yona ke ya gore ke go iše lefelong la tsošološo le thekgo. Na o a dumela. Matome: (O bolela a tomotše mahlo) Ee, mma. <i>(MmagoMatome le Matome ba dumelelane gore Matome a beakanyetšwe go ya go bona modirelaleago lefelong la tsošološo le thekgo)</i>
--	--

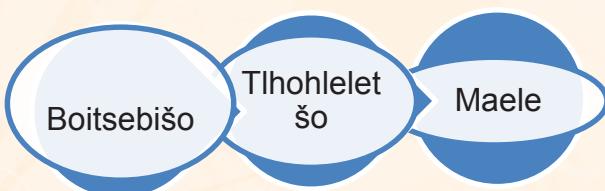
6.7 Potšišotherišano

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Go šomišwe dithekniki tša potšišotherišano.
- Go be le mmotšiši le mmotšišwa.
- Go fiwe maina a diboledi ka lehlakoreng la nngele la letlakala.
- Go šomišwe mothaladi wo mofsa go laetša seboleli se sengwe le se sengwe se sefsa.
- Matseno e lego boitlhalošo a tšweletše morero.
- Kwešišano le kamogelano e le go hlola moyo wa go tshepana.
- Mmotšiši a botšiše dipotšišo go tšwa go tša kakaretšo go ya go tša go ikgetha, e be tša maleba, go šomišwe polelo ya go hlamega; ya go laetša šedi le go hlohleletša.
- Mmotšišwa a arabe ka bokgwari go laetša tsebo.
- Mmotšišwa a lebogwe gomme go laelanwe.

Potšišo:

Rantole ke mošemanе yo a goletšego torotswaneng ya Senwabarwana. O šetše a tšo boa go la USA go emela naga ya Afrika Borwa diphadišanong tša boramahlale ba bannyane. Kaizer, mmegi wa ditaba tša makasine wa *Drum* o etetše Mohla. Ngwala **potšišotherišano** ya bona.

Mohlala wa potšišotherišano

- Kaizer: Mohla ke mang?
- Mohla: Ke morwa wa Mosebo le Mmuledi, phejane ka lapeng la bana ba bararo. Masogana a mabedi le kgarebe e tee. Ke motho bjalo ka mang le mang. Ke dumela gore Modimo o mpopile ka morero wa gore ke laetše gore motho yo mongwe le yo mongwe o na le bohlale bjoo Modimo A mo filego.
- Kaizer : O belegilwe neng, kae? Re botše tšohle Mohla.
- Mohla: Ke belegetšwe bookelong bja Louis Pasture toropongkgolo ya Tshwane ka ngwaga wa 2000. Ke na le mengwaga ye 17. Gae ke gona mo Senwabarwana. Ke tsena sekolo *Ben Viljoen Hoerskool*.
- Kaizer: O gotše o dula le mang?
- Mohla: Ke gotše ke dula le mma le tate, bagolo ba ka ba ba bedi, Kgothatso le Lebo, bana ba bommamogolo ba bararo, Moyagabo, Tsosolotso le Thapelo. Re godišitšwe gabotse re ratana, re le bana ba motho.
- Kaizer : Ke eng seo se go hlohleeditšego gore o fihle mo o lego gona lehono?
- Mohla : Ke be ke hlatswa dibjana ge ke tla lemoga gore ke senya meetse. Go tšwele meetse a ditšhila a go tonya nako ye telele pele go etšwa ao ke a nyakago a go hlweka, a go fiša. Ka lemoga gore meetse ao a senyegilego ke a mantši kudu. Gona moo ka aparelwa ke kgopoloy ya gore nka dira se sengwe seo se ka thibelago tshenyo ye ya meetse. Ke moo ke ilego ka nagana go dira *smartpipe*. Yona e thibela meetse a ditšhila, ya direla gore ge go bulelwa meetse a go fiša go tšwe ona felta le gore go tšwe a go tonya pele.
- Kaizer : Bjale gore o be o ye o emele naga ya geno diphadišanong tša boramahlale ba bannyane go la Amerika go diregile eng?
- Mohla: Ke ile ka ba le kgahlego ya go tsenela diphadišano tša *Eskom Expo*. Modimo a dira mogau ka ba mothopasefoka magatong ka moka ao ke tsenetšego diphadišano tše, go ba go fihla legatong la mafelelo moo ke ilego ka kgethwa go ya go emela naga ya gešo diphadišanong tša lefase go la USA.
- Kaizer: Ke tlhohleletšo efe ye o ka e fago bafsa ba naga ye?
- Mohla: Go bohlokwa go kgopela Modimo gore o nyaka eng, go dumela gore se o ratago go se fihlelala o tla se fihlelala. Go šoma ka thata, phegelelo le boikgafo di bohlokwa kudu katlegong efe goba efe.
- Kaizer: Re a go lebogiša ramahlale wa naga ya ren!

6.8 Pego

Pego e swanetše go laetša tše di latelago:

- Boithekgo/bokamorago bja pego.
- Diteng tše lebanego thwii le tabakgolo.
- Diteng di akaretše dikgopolokgolo le dikgopolo tlaleletšo.
- E tšweletše matseno, mmele le bofelo.
- E laetše kgodišo ya tatelano ya dikgopolo.
- Dintlhakgolo di ngwalwe ka tsela ya dintlha.
- E ngwalwa ka lebaka le le fetilego.
- Mahlaodi le mantšu ao a tsošago maikutlo go tšweletša dikgopolo.
- E laetše ditšhišinyo.
- E laetše bohlatse bjo bo kgodišago bja dinyakišišo go akaretša dipoledišano/polelotherišano tše di swerwego.

Sebopego

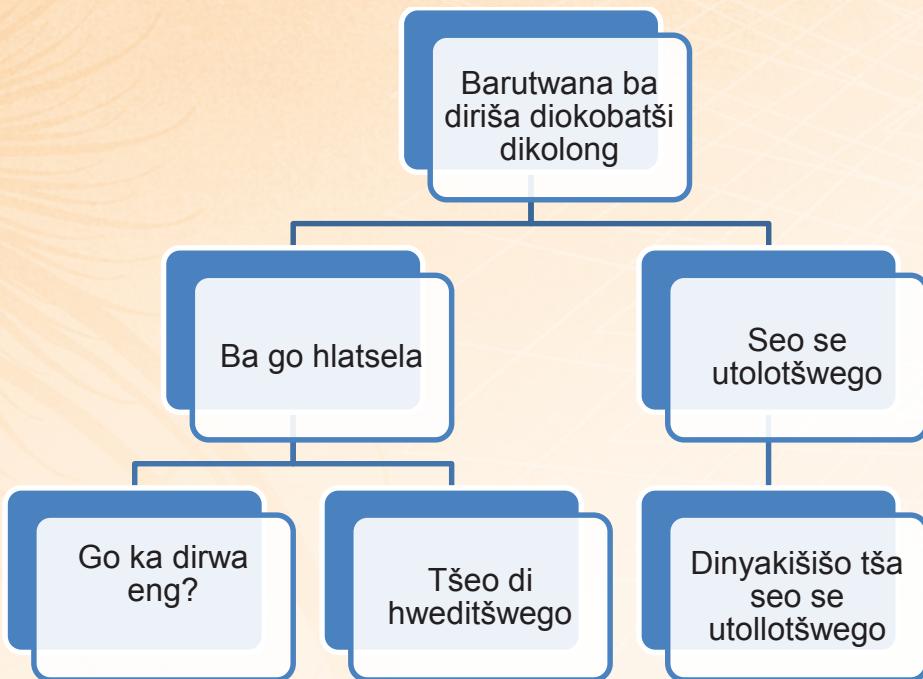
- Hlogo ya taba
- Dihlogwana dingwalwa ka maletere a magolo
- Moamogedi/mongwadi le aterese ge go hlokgagala (E ya go/E tšwago)
- Tšatšikgwedi/Ditumedišo (Ge go hlokega)
- Tšweletšo/Mafuri
- Dinyakišišo/Tharollo le ditšhišinyo
- Leina le boitsebišo la mmegi/Mosaeno

Potšišo:

Go lemogilwe gore barutwana ba sekolo sa Relekile ba šomiša diokobatši ka nako ya sekolo. Bjalo ka motswadi, šomiša seswantšho se se filwego ka tlase go ngwalela hlogo ya sekolo **pego** mabapi le tiragalo ye.

Mohlala wa karabo:

HLOGO: BARUTWANA BA ŠOMIŠA DIOKOBATŠI SEKOLONG

PEGO KA: Tsontsola Mopo (Yo mongwe wa batswadi)

GO BEGELWA: Hlogo ya sekolo.

LETŠATŠIKGWEDI: 30 Agosetose 2018

BOITHEKGOTO/BOKAMORAGO/TŠWELETŠO:

Pele ga ge dikolo di tswalelela maikhutšo a Matswalo a Morena, go bile le mabarebare a gore barutwana ba bangwe ba sekolo sa gago ba šomiša diokobatši ka nako ya dithuto.

DINYAKIŠIŠO/TŠEO DI HWEDITŠWEGO:

Ka morago ga go hwetša pego ye, hlogo ya sekolo o ile a tsebiša barutiši, ba lekgotlataolo la sekolo gammogo le batswadi. Bjalo ka motho yo a beilego pego ye, ba ile ba mpotšiša gore na taba ye ke e tšere kae? Ke ile ka bolela maina a barutwana bao ba mpoditšego taba ye. Barutwana bao ba ile ba bitšwa, ka nneta ba dumela gore ba boletše. Dinyakišišo di dirilwe ka mokgwa wa gore barutwana bao go thwego ba šomiša diokobatši ba šalwe morago ge ba eya ntłwaneng. Go ile gwa kgethwa morutišigadi Ntšhephi, le moleloko wa lekgotlataolo la sekolo, Mmamosonya, gore ba dire tiro yeo.

BOHLATSE BJO BO HWEDITŠWEGO:

Ke nnete barutwana ba le ba ile ba šalwa morago ge ba eya ntlwaneng ntle le go lemoga gore ba šetšwe morago. A! A! Baromiwa bao ba rile ge ba re palakata! Ba hwetša ditšhwene di hlohlotše bana. E be e le botala fela mo fase. Barutwana ba le ba rile go bona batho ba, ba tšhaba, ba fofa legora la sekolo, ba timelela motseng bjalo ka phoka ge letšatši le hlabo. Baromiwa ba ile ba tšea diokobatši tšela bjalo ka bohlatsa bjo bo hweditšwego.

DITŠHIŠINYO:

1. Go bitšwe maphodisa.
2. Mekotlana ya dipuku tša barutwana e fetlekwe ka mehla.
3. Sekolo sona se be le mananeo a thutotlhahlo mabapi le twantšho ya tirišo ya diokobatši.
4. Morutwana yo a hwetšwago a šomiša diokobatši a fiwe kotlo ya maleba.

THUMO/MAFETŠO/THAROLLO:

Setšhaba ka moka gammogo le barutwana le barutiši ba lwantšhe le go ba kgahlanong le tirišo ya diokobatši dikolong.

Mosaeno:

Kganakga Ngoakwana
Mongwaledi

Molopa Mmapula
Modulasetulo

6.9 Ditshwayotshwayo

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Maitemogelo a mong.
- Ngwala ka motho wa pele.
- Diteng e be tša maleba.
- Lebaka la bjale – (gantši).
- Mahlaodi le mantšu ao a tsošago maikutlo go tšweletša dikgopololo.
- Mmegi a tšweletše maemo a gagwe le tšišinyo mabapi le ditshwayotshwayo.
- Mmegi a tšweletše kgahlego ya gagwe.
- Go tšweletšwe dintlhakgolo ka boripana.
- Go se anegwe ditaba ka moka, mmezelwa a šielwe go ikgopolela le go ikagela seswantšhokgopololo seo se tlogo mo šušumetša go tšea kgato.
- Go anegwe ka tsela yeo e ka dirago gore moanegelwa a dume le go holofela go etela lefelo leo/go bala puku/go bona seswantšho (filimi) yeo.

Potšišo:

O bile yo mongwe wa bareki ba mathomo ge go bulwa lebenkele la go rekiša dijo tša setšo toropong ya geno. Šomiša seswantšho se o se filwego ka tlase go ngwala **ditshwayotshwayo** mabapi le lebenkele leo.

MOAGO WA LEBENKELE

KA GARE GA LEBENKELE

Tsebišo ya lebenkele le sebolepo

Motheo wa lebenkele

Seo se kgahlilego moreki

Tlhohleletšo yeo e fiwago batho

DITSHWAYATSHWAYO TŠA LEBENKELE LA DIJO

Leina la lebenkele la dijo:

Thabang le Khutše Restaurant ke lebenkele la dijo toropong ya Polokwane mabenkelengkgoparara a Savanna. Ke lebenkele la go rekiša dijo tša setšo le tša sekgowa. Moago wa kgoparara, wo mobotse kudukudu. Mafasetere a ikgantšha ka go utolla tša ka lebenkeleng ka lehlakoreng la Bohlabela. Mekgabišo ke ya sešate. Ditafola di apešitšwe mašela a mabotse a go kgabišwa, godimo ga ditulo go beilwe mesamelo gore bareki ba dule mabothobothong. Kgauswi ga tafola ke raka yeo e kgabišitšwego ka dibjana tša mehutahuta.

Maitemogelo ka mong

Ke lemogile gore lebenkele le le hlokomela le go hlompha bareki ntle le kgethologanyo ya semorafe. Lebenkele la go etiša motho pele, tšhelete morago. Bašomedi ba lebenkele ba na le lethabo, ba kgonthišiša gore ba kgotsofatša bareki ka moka. Bareki ba lebenkele le ba dula ba thabile.

Kgahlegelo ya mong

Dijo ke mmantšhaotlogele. Ke kgahlilwe ke theko ya fase ya dijo, o ja mpanapalega, wa lefa morago. Bana ba mengwaga ye 10 ba ja mahala. Dijo tše di bosebose, tša tatso ya segoši. Dijo di tlišwa tafoleng gomme rena ra itsholela.

Ditšhišinyo

E ba Thomas makgolwa ka go bona, o etele lebenkele le la dijo gore o bone bokgabo bja lebenkele, botho bja bašomi, ke sa lebale mehuta, tatso le theko ya dijo. Go diega ga botšhwene ke go gadima morago.

Ditshwayatshwayo di ka ngwalwa ka mekgwa ye mentši. Mohlala, go na le ditshwayatshwayo tša puku, tša hotele, tša filimi, bjaloobjalo.

Mehlala ya dipotšišo:

1. O nwele a mokgako ka puku ye o e badilego kgwedding ya go feta. Ngwala ditshwayatshwayo tša puku yeo. [25]
2. Barutiši ba gago ba kgahlilwe kudu ke dipolo tša gago tša mphato wa 11. Go ya le ka maitshwaro a gago, tlhompho le go šoma gabotse, barutiši ba ile ba bona e le tshwanelo gore ba go leboge le go go thabiša ka go go iša hoteleng ya mabonwa.

6.10 Athikele

ATHIKELE/TAODIŠO YA KGATIŠOBAKA

E tšweletše tše di latelago:

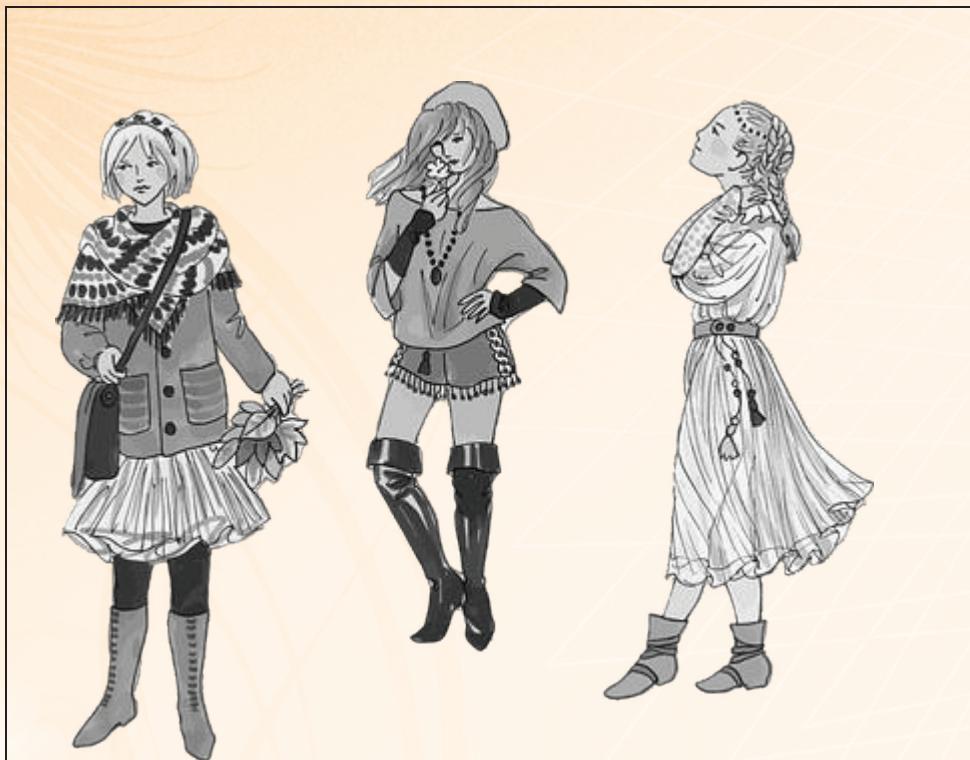
- Hlogo ya taba
- Leina la mmegi
- Dintlha di fiwe ka boripana le ka nepagalo ntle le go kgopamiša nnete
- Go ngwalwe ditaba tše bohlokwa fela
- Diteng di be mabapi le mohola wa go ja dijo tša phepo
- Taodišwana/athekele e tsoše kgahlego le go hlohleletša mmadi
- Retšistara le polelo e be tša semmušo
- Tšhomiošopolelo, tloltontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego

Potšišo:

Bafsa ba bantši ba lebane le bothata bja go phadišana ka diaparo. Šomiša seswantšho se sa ka tlase gomme o ngwalele kgatišobaka ya *Boithabišo (athikele)* yeo go yona o eletšago bafsa mabapi le khuetšo ya segwera yeo e hlohleletšago phadišano ya diaparo.

Mohlala wa karabo

MOHLALA WA ATHIKELE YA KGATIŠOBAKA

BOITHABIŠO: Laboraro, 31 Mei 2018

HLOGOTABA: Khuetšo ya segwera e hlohlleletša bafsa go phadišana ka diaparo

LEINA LA MMEGI: Nthipa Bakgalaka

1. Nakong ya marega go aparwa diaparo tša borutho, mohlala, diputsu, dijesi, marokgo a fešene, bjalogjalo (bj.bj.). Bothata bo tšweletšwa ke ge bafsa ba bangwe ba na le tšona mola ba bangwe ba di hloka. Sehlopheng sa bagwera, bafsa bao ba di hlokago ba ba le kgatelelo.
2. Mofsa yo o lebelela yola gore o apara eng, e bjang, ya go rekwa kae. Phadišano ya diaparo e a gola, khuetšo ya segwera e hlokiša bafsa ba bangwe khutšo. Mona o thoma go ba mogwera wa bona. Batswadi ba tsentšhwa melatong e se ka maikemišetšo. Basetsana ba bangwe ba iphošetša maratong ao a beago maphelo a bona kotsing. Ba thoma go ratana le batho ba bagolo ba go šoma. Ka lebaka la kgatelelo ya segwera, ba bangwe ba bafsa ba fetoga mahodu gore ba hwetše tšhelete ya go reka diaparo tše. Bophelo bo a thatafa ka ge phadišano le yona e golela godimo. Ba bantši ba bafsa ba ikhwetša ba

na le mathata a bophelo mola e sa le ba bannyane. Sekolong go išwa yona phadišano ya diaparo go fetiša thuto.

3. Bafsa ba tlogele go lebelela bagwera ba bona gore ba apara bjang. Ba tlogele go dira papišo ya diaparo ka ge malapa a sa lekane. Mofsa yo mongwe le yo mongwe a ikamogelete ka moo a lego ka gona, le go tseba lapa la gabu. Bafsa ba amogele seemo sa bophelo seo ba ikhwetšago ba le go sona. Ba tla phela ka khutšo ntle le kgatelelo yeo e hlolwago ke khuetšo ya segwera.

TAODIŠWANA (ATHIKELE) YA KURANTA

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Hlogo ya taba yeo e begelago babadi ka seo se anegwago.
- Hlogo ya taba e be yeo e gogago mahlo a babadi.
- Go be le dihlogo tša dikgopolotlaleletšo le temana yeo e hlahlago le go godiša kgahlego go hlatholla kanegelokgolo.
- Kanegelo e tšweletšwe ka ditemana tše pedi goba tše tharo tše kopana.
- Ditemana tše dingwe di hlaloše diteng, mola tše dingwe di hlaloše ditaba tša bokamorago.
- Tsopolo goba tšhišinyo e ka šomišwa bjalo ka temana ya mafelelo ya go tswalela.
- Polelo e be ye e tsošago maikutlo le go hlohleletša.
- Mafelelong efa ka bottalo leina le boitsebišo bja motho yo a ka kgokaganywago go ka fa ditaba ka bottalo ge go hlokega.
- Sebopego, mohlala:
Leina la kuranta, letšatši, letšatšikgwedi. (Sowetan, Labone, Moranang 1 2018)
Hlogo. (Tlhaelelo ya mengatwana ya lehlapo dikolong)
Leina la mmegi: Nthipa Bakgalaka

Diteng go tšweletšwe tše di latelago:

- Ditemana di tšweletšwe ka diripa tše tharo:
- Matseno a tšweletše bothata
- Mmele o tšweletše kgodišo ya bothata
- Thumo e akaretše bothata gomme e tliše tharollo le ditšhišinyo
- Segalo e be se se fodilego
- Retšistara e be ya maleba
- Ditaba e be tša nnete.

Potšišo:

Ngwalela kuranta ya geno **athikele** mabapi le bophelo bja matšwantle ka mo nageng.

MOHLALA WA: ATHIKELE YA KURANTA

<p>Soweton, Laboraro, Aporele – 26 2018</p> <p>MATŠWANTLE</p> <p>Leina la mmegi: Kgaogelo Makhutwe</p> <p>Afrika Borwa e na le ditlhohlo ge go lebeletšwe mokgwa woo matšwantle a tletšego ka mo nageng. Le ge ba bušetšwa gae, sebakeng sa gore ba fokotšege, palo ya bona e oketšega tšatši ka tšatši. Ruri Afrika Borwa re tla thušwa ke mang ka bothata bjo?</p> <p>Mola Afrika Borwa e hwetšago tokologo, bosenyi bo ikepetše ka medu. Ga go tsebege gore bosenyi bjo bo dirwa ke bomang, matšwantle goba badudi ba ka mo nageng?. Ge go thwe ke matšwantle, gona moo ke lehloyo la semorafe. Ge go thwe ke badudi ba naga go thwe ke tlhokego ya mešomo. Nnete ke efe? Na lehloyo la semorafe goba tlhokego ya mešomo e ka dira gore motho a phaye theto ka kgang? Woo ke mohlolo wa mehlolohlololo.</p>	<p>Matšwantle ba tla go kgahla mošomong. Moo o tla ipshina ka bona. Ba šoma ka mafolofolo le boikgafo. Ga ba etiše ditokelo tša mešomo pele. Ge e le Maafrika Borwa, go na le ba bangwe, ga ba tšwafe ba re ba ile. Motho wa gona o tshepile ditokelo mola e le yena wa go šomiša ditokelo bošaedi.</p> <p>Baruti ba go tšwa ka ntle ke baruti ka go fapafapanana. Bangwe ke ba nneta mola bangwe e le baikaketši. Ba nyaka tšhelete go feta go ruta lentšu la Modimo. Ba re Maafrika Borwa ba nyaka mehlolo e sego Modimo. Le baruti ba ka mo nageng ba bjalo. Bangwe ba leša batho bjang le go ba nweša petrolo.</p> <p>Ka go lebelala seemo se re ka</p>
---	---

Dikgwedi tša go feta go badilwe dikuranteng gore babolai ba rapolase ba hweditšwe e le batho ba go tšwa ka ntle. Mekhukhu ye mentši ye e tletšego mo nageng ye mengwe go dula matšwantle. Ruri go a makatša gore ka nnete batho ba ka fihla nageng ye nngwe ba phela ka mokgwa woo matšwantle a phelago ka gona ka mo Afrika Borwa. Ba bangwe ba bona ba na le dikgwebo, le gona moo ga ba lefele motšhelo.

ipotšiša gore na re ya kae bjalo ka setšhaba ge le baruti ba fetogile diphiri tše di gagolago. Ge re sa humane thušo le banamodi, naga ye e tla welwa ke mathata, badudi ba ikhwetša ba aparetšwe ke kgakanego, e le ge bjale matšwantle a tla be a ikgapa a ikgoroša.

6.11 Boitsebišophelo le lengwalo la go thekga kgopelo ya mošomo

Go tšweletšwe tše di latelago ka botlalo:

- Boitsebišo ka mong
- Tša dithuto
- Maitemogelo a mošomo/tša mošomo
- Di tloša bodutu ka kakaretšo
- Dihlatse.

Mohlala wa potšišo: Bala lengwalo le le latelago la go tiišetša kgopelo ya mošomo wo o kwalakwaditšwego kuranteng ya *Lesedi*, morago o ngwale **boitsebišophelo** bjo bo laetšago gore o fihlelela dinyakwa tša mošomo woo.

Boitsebišo
ka mong

Tša dithuto

Maitemogelo
a mošomo

Ditloša
bodutu

Dihlatse

BOITSEBIŠOPHELO LE LENGWALO LA GO THEKGA KGOPELO YA MOŠOMO

PO Box 443
Johannesburg
2000
31 Pherekong 2018

Molaodi
Amogelwang Hair Salon
20 Eloff Street
Johannesburg
2000

Mohlomphegi

Kgopelo ya sekqoba sa mošomo wa nakwana wa go loga meriri

Ke na le kgahlego ya mošomo wa nakwana wa go loga meriri lefelong la lena, woo o kwalakwaditšwego kuranteng ya *Lesedi*, Mošupologo 12 Pherekong 2018. Amogelang le mamaretšo ya boitsebišophelo bja ka.

Ke holofela gore kgopelo ya ka e tla wela ka diatleng tše borutho.

Wa lena
Letago Mphahlele

MOHLALA WA BOITSEBIŠOPHELO

BOITSEBIŠOPHELO BJA LETAGO MPHAHLELE

BOITSEBIŠO

Sefane:	Mphahlele
Maina:	Letago
Letšatši la matswalo:	21 Phato1994
Nomoro ya boitsebišo:	9408210838076
Aterese:	2139 Ncube Street Protea North 1818
Nomoro ya mogala:	0768880959
Maemoa lenyalo:	Ga se ke nyale
Bodulo:	Afrika-Borwa
Bong:	Monna

TŠA DITHUTO

Dithuto tša motheo:	Kreitiya12
Leina la sekolo:	Sekolo se sephagamego sa Namedi
Dithutwana:	Dipalo, Mahlale, Leago Mahlale a hlago, Seisimane FAL le Sepedi HL
Dithuto tša godimo:	Roodepoort Tvet College
Mangwalo:	Diploma ya go dira meriri

MAITEMOGELA A MOŠOMO

Lefelo:	Reakgona Hair Salon
Nako:	2014-2017

DITLOŠABUDUTU: Go bala, go bogela thelebišene, go opela.

DIHLATSE

Mna. MR Mashaba:	Morutiši sekolong se se phagamego sa Namedi
Mogala	0725319014
Moh.T Mokoka:	Mofahloši kholetšheng ya Tvet Roodepoort
Mogala	0725319014

6.12 Tša bophelo bja mohu

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Leina le sefane sa mohu.
- Batswadi ba mohu.
- Lefelo leo mohu a belegetšwego go lona.
- Letšatši la matswalo a mohu.
- Dithuto tšeо mohu a di fihleletšego.
- Tša mošomo.
- Ditiro tše botse le tša go kgahliša tšeо mohu a gopolwago ka tšona.
- Letšatši leo a hlokofetšego ka lona.
- Seo se hlotšego lehu la gagwe.
- Maina a meloko ya kgauswi yeo mohu a e tlogetšego.
- Lefoko la taelo. Mohlala: Mohu a ka laelwa ka sereto.
- Retšistara le polelo e be tša semmušo.
- Tšhomiošopolelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego.

Sebopego:

- E be bjo bo kopana.
- Mohu o belegwe neng, kae, le gore o hlokofetše neng.
- Dithuto tša mohu le mešomo yeo mohu a bego a e dira setšhabeng
- Maemo a lenyalo le bana ba gagwe.
- Bao a ba tlogetšego morago.

Potšišo:

Yo mongwe wa leloko la mokgatlo wa boithabišo o robetše boroko bjo bogolo. Ba lapa ba go kgopetše gore o ngwale tša bophelo bja gagwe.

Ka botlalo ngwala **Tša bophelo bja mohu** yoo.

Peakanyo:

Tsebišo ya mohu

**Tša dithuto le
mešomo**

**Tše a tlo go gopolwa
ka tšona**

Seo se hlotšego lehu

**Lefoko la taelano le
bao a ba tlogelago.**

MOHLALA WATŠA BOPHELO BJA MOHU

TŠA BOPHELO BJA MOHU PALEGO MOHLOBO MOKIWANE

Mohu Palego Mohlobo Mokiwane o belegilwe ka di 13 Manthole 1955 go la Polokwane motsaneng wa Ga Komape, Moletši. Ke morwedi wa pele wa Mna le Moh Retšwetšwe Kgaoki Mokiwane.

O tsenetše dithuto tša tlhahlokakaretšo sekolong sa praemari sa Thušang go tloga ka ngwaga wa 1961 go fihlaka 1971. O tšwetše pele ka dithuto tša tlhahlotšwelapele sekolong sa Karabi mo a hweditšego lengwalo la gagwe la maramatlou ka dihlora ka ngwaga wa 1976.

O ile a ya go ithutela tša bongaka, MBChB, Yunibesithing ya Tshwane go tloga ka ngwaga wa 1977 go fihlaka 1984. O rile go boa e le ngaka ya sekgowa, ka mabaka a go tsebjä ke ba lapa a ya go ithutela tša bongaka bja setšo.

Mohu o šomile bjalo ka ngaka ya sekgowa le ya setšo nageng ya gabon, bookelong bja Polokwane go tloga ka ngwaga wa 1985 go fihla ka 2000. Mohu o thomile go šoma lefelong la gagwe la tša kalafo go, go tloga ka ngwaga wa 2001 go fihlangwaga wo ge a kgaogana le lefase le.

O nyalane le Leremi Kefa ka ngwaga wa 1997. Mohu e be e le modulasetulo wa khuduthamaga ya tša maphele profenseng ya Limpopo. Mohu o hlokofala ka morago ga bolwetši bjo bokopana di 12 Pherekong 2018.

Mohu o tlogela mogatšagwe, morwa o tee le batswadi ba gagwe.

Robala ka khutšo Noko.

7. TŠE DINGWE TŠA DITŠWELETŠWA TŠA LELEMETLALELETŠO LA PELE

DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA

7.1 Phoustara

E tšweletše tše di latelago:

- Hlogo ya go ngwalwa ka ditlhakakgolo
- Molaetša o be ka mokgwa wa dintlha
- Molaetša o tšwelele thwii
- Retšistara e be ya maleba.

Potšišo:

Tona ya tša Selegae o tlo etela motseng wa geno go tlo boledišana le badudi ka kabo ya ditirelo. Wena bjalo ka moetapele wa badudi ba motse, ngwala **phoustara** gomme o tsebiše setšhaba mabapi le ketelo yeo.

Mohlala wa karabo

**KETELO YA TONA YA
TŠA LEGAE
GAMPHAHLELE**

Tona ya tša Selegae Mna Tlou Maleka o tlo etela motseng wa Ga Mphahlele.

Morero: Go boledišana le badudi ka kabo ya ditirelo.

Letšatšikg wedi: 27 Julae 2018

Lefelo: Ngwanamohube Sports ground

Nako: Iri ya senyane mesong

**ETLANG KA MAKATANAMANE LE TLE LE IKWELE.
GO ANEGELWA KE GO TINGWA!**

Le mengwa ke: Ntswane RR (Mokgomana wa ka mošate)

Nomoro ya mogala: 015 692 4660

Selefounu: 082 596 6369

7.2 Poskarata

Ela hloko tše di latelago:

- Tšatšikg wedi
- Nako
- Lefelo
- Morero
- Retšistara le polelo e be tša maleba
- E be ka gare ga lepokisana
- Fonte ya maleba

Mohlala wa potšišo:

O etetše makgoloago kua Kapa ka matšatši a maikhutšo. Thala **poskarata** o anegele batswadi ba gago tša moo Kapa.

Mohlala wa poskarata

Ka morago	Ka pele
<p>Thobela,</p> <p>Kapa e botse ebile e bose. Nna le makgolo re iketlile re a ipshina.</p> <p>Re fela re etela lewatle kgafetšakgafetša go yo rutha.</p> <p>Re etetše le mafelwana a go swana le Roben Ireland, Water Front, Table Mountain le a mangwe. Maloba re tšwa khonsateng ya mmino wa tša sedumedi moo go bego go na le diopedi tša go tuma.</p> <p>GO ANEGELWA KE GO TINGWA.</p> <p>Go tšwa go: Mpho Tauatswala</p>	<p>Mna le Mdi Tauatswala 2139 Ncube Street Protea North 1818</p>

7.3 Proutšhara

Proutšhara e swanetše:

- E beakanywe gabotse ka go e aroganya/phutha ka diripa tše nne goba tše tharo, le go tseba gore go tlile go ngwalwa eng ka pele, ka morago le ka mahlakoreng a mabedi.
- Tlhagišo: hlogo ya taba e tanye mahlo a mmadi gomme ka kakaretšo, setšweletšwa se kgahliše.
- Diswantšho e be tše di tsošago maikutlo a lethabo le phišegelo ya go ikgolaganya le setšweletšwa.
- Tšhomiso ya polelo: kgetho ya mantšu e be yeo e nyalelanago le setšweletšwa, gape e jabetše mmadi ge go hlokega. Polelo e be yeo e kwešišegago gape e be ya segwera. E tšweletše ditaba ka moka tše bohlokwa.
- Seo se bapatšwago e be seo motho a ka kgonago go se fihlelela.

Potšišo: Kgoro ya Thuto e kwalakwaditše kabu ya dithuto tša barutwana ba mphato wa 12 go kaonafatša dipolo. Thala **proutšhara** yeo ka yona o phatlalatšago le go fa tshedimošo mabapi le dithuto tše.

Mohlala wa karabo

Peakanyo:

Mohlala wa proutšhara

GO THEKGWA BARUTWANA BAO BA:	THEKGO E TSWA GO	DITHUTO TŠEO DI ABJAGO
<ul style="list-style-type: none">• NGWALAGO TLAHLOBO YA TLALELETŠO• BAO BA FETIŠEDITŠWEGO MPHATONG WO O LATELAGO• BAO BA NAGO LE MAPHEKO A GO ITHUTA• BAO BA NGWALAGO TLAHLOBO YA TLALELETŠO 	<ul style="list-style-type: none">• THUTOTHWII YA PHAPOŠI• MANANEO A DIKGOKAGANYO• MAHLAKORENTŠI• THELEBIŠENE, SEYALEMOYA, DIKURANTA, BJ.BJ	<ul style="list-style-type: none">• <i>SEPEDI</i>• <i>SESOTHO</i>• <i>SETSWANA</i>• <i>SWATI</i>• <i>SIZULU</i>• <i>ISINDEBELE</i>• <i>XHOSA</i>• <i>TSONGA</i>• <i>VENDA</i>• <i>SESIMANE</i>• <i>SEAFRIKANSE</i>

MEHOLA

- Barutwana ba tla fihlelela dinyakwa tša NSC le SC (*Senior certificate*)
- Barutwana ba tla ba le boitshepo
- Kgodišo ya tsebo le mabokgoni a khomputha/theknolotši
- Ba tla amogelwa mafelong a thuto ya ka godimo
- Ba tla ba le sebaka se sebotse sa go hwetša mešomo.

7.4 Pukutšatši

Pukutšatši ke puku yeo go yona go tšwelelago matšatši a beke le maina a dikgwedi tše lesomepedi tša ngwaga. Ka go yona go ngwalwa dilo tšohle tše motho a swanelago ke go di dira mo lebakeng la letšatši ka letšatši, beke ka beke, kgwedi ka kgwedi bj.bj. Maikemišetšo a go ngwala ka gare ga pukutšatši ke gore motho a se ke a lebala dilo tše a swanetšego go di dira goba tše di diregilego.

Ka gare ga pukutšatši ya gago o ka ngwala ditaba tše di go amago maikutlo, di amago bophelo bja gago, ditoro tša gago, dikgang le bagwera ba gago goba ditaba tše e lego sephiri go wena. Ke ka moo dipuku tšatši di nago le dinotlelo. Eupša ka tlhahlobong, ga go ngwalwe ditaba tša diphiri.

Dilo tše di atišago go ngwalwa ka gare ga pukutšatši ke tše di latelago:

- Tšatšikgwedi
- Ngwaga
- Dinako go ya ka ditiragalo
- Lefelo
- Ditiragalo tša letšatši/matšatši/beke/kgwedi
- Ngwala ka motho wa pele
- Polelo e be ya segwera.

Hlokoma: Šomiša dibopego tša go fapano tša go ngwala pukutšatši, mohlala: O ka e ngwala ka mokgwa wa temana bjalo ka lengwalo la mogwera o laodiša ka botlalo ka ditiragalo tša letšatši tša pukutšatši ya gago.

Potšišo:

Sekolo sa geno se dirile moletlo wa go laelana le morutiši yo a rolago modiro ka lebaka la bogolo. Ngwala ditiragalo tša letšatši leo ka gare ga **pukutšatši** (*diary*).

MOHLALA WA PUKUTŠATŠI YA DITIRAGALO TŠA LETŠATŠI

Mokibelo, 20 Febereware 2018

Moruti Tšhwene o butše mošomo wa letšatši ka thapelo. Hlogo ya sekolo e ile ya amogela batho ka moka gomme a ba abela lenaneotshepedišo la letšatši. Hlogo ya sekolo, barutisi le barutwana ba ile ba fa polelo moo ba ilego ba reta ka fao ba šomišanego gabotse ka gona le morutiši Nkwe.

Bohole ba boletše ka tšohle tše dibotse tše a di diretšego sekolo gomme ba fetša ka go mo akela mahlatse le mahlogenolo matšatšing a gagwe a go ikhutša. Modulasetulo wa lekgotlataolo la sekolo o ile a leboga batho ka moka gomme a tswalela moletlo ka thapelo.

Potšišo: O be o le kua Limpopo ka nako ya maikhutšo a marea. Ngwala ditiragalo tša beke yeo ka gare ga **pukutšatši** (*diary*).

Mohlala wa pukutšatši ya ditiragalo tša beke

FEBEREWARE 2018

MOŠUPOLOGO 22

- Re fihlile Polokwane ka iri ya bohlano mathapama
- Mesong re tsogile City Lodge moo re robetšego gona gomme ra ya lefelong la tša bohwa la Bakone Malapa
- Re hlwele Bakone Malapa letšatši ka moka re bona di dirišwa tša setšo le dilwanalwana tše dingwe tša bohlokwa
- Mathapama ra ya go bona papadi ya kgwele ya maoto lepatlelong la Peter Mokaba, magareng ga sehlopha sa Kaizer Chiefs le Sun Downs.

LABOBEDI 23

- Re tsogile mesong ra ya Mapungubje e lego lefelo la tša bohwa la setšhaba
- Re hlwele Mapungubje letšatši ka moka gomme ra boela hoteleng ka bo iri ya botshela mathapama.

LABORARO 24

- Re etetše serapeng sa diphoofolo Kruger National Park
- Re hlwele Kruger National Park letšatši ka moka, re ipshina ka go bogela diphoofolo tša mehutahuta
- Re fihlile hoteleng ka bo iri ya seswai mantšiboa.

LABONE 25

- Re tsogile mesong ra etela Mefakeng Ga Modjadji
- Re fetile Makgobaskloof le Debengeni waterfall moo re ipshinnego ka go bona botse bja tlago
- Re fihlile hoteleng ka bo iri ya seswai mantšiboa.

LABOHLANO 26

- Re etetše Mall Of The North e sa le mesong, ra reka tše re bego re di nyaka.
- Re tlogile Limpopo go boela gae ka iri ya bobedi mosegare
- Re fihlile gae ka iri ya bošupa mathapama.

7.5 Papatšo

E laetše tše di latelago:

- Hlogo ya papatšo.
- Fonte ya go fapania.
- Go bapatšwa eng?
- Tshedimošo ka botlalo mabapi le setšweletšwa seo se bapatšwago.
- E kwalakwatšwa kae?
- Morero wa papatšo.
- Mmapatši a diriše polelo ya go goga šedi ya bareki/babadi.

Potšišo:

Go butšwe karatšhe ya Caltex kgauswi le motse wa geno. Bjalo ka mošomedi wa nakwana lefelong le, ngwala **papatšo** yeo go yona o gokagoketša go boradifatanaga go tla go tshela makhura lefelong le.

Mohlala wa papatšo

KARATŠHE YA MOSWANANOŠI

Na o nyaka makhura a sefatanaga?

*E tla karatšheng ya Caltex mmileng wa Ndaba Naledi
Soweto*

Theko ke ya **fasefase** gomme tshwaro ke ya segoši

O sa letile? Kitima o se be kolobe ya lešala morago

Basadi ba thušwa pele!

Dinomoro tša mogala: 0768880959/0112966342

7.6 Maphehetsebiši

A laetše tše di latelago:

- Go be le hlogo ya seo go tlogo tsebišwa ka ga sona.
- Go be le tshedimošo ka botlalo.
- Taetšo ya letšatši, lefelo le nako ge di nyakega.
- Go be le morero.
- Retšistara ya maleba.

Sebopego

- Hlogo ya maatlakgogedi
- Dikgopolokgolo tše di hlathollago dikgopolotlaleletšo
- Fonte ye kgolo
- E kgabišwe
- E be ka gare ga lepokisi.

Potšišo:

Seopedi sa go tuma se etela motse wa geno go tla go hlohleletša bafsa go ba diopedi tša ka moso. Thala maphehetsebiši o kwalakwatše ketelo ya seopedi se. Laetša morero wa letšatši, mokgwa wa go gokagoketša bafsa gore ba tle ka bontši, taetšo ya nako, lefelo le letšatšikgwedi.

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Morero wa pitšo
- Baamogedi ba tshedimošo ba gokagoketšwa bjang
- Lefelo, letšatšikgwedi.

SEOPEDI SA GO TUMA SE ETELÄ MOTSE WA GEŠO

**MMINO MMINO
ETLA O BONE
DIOPEDI TŠA
KA MOSO!!!**

**PONTŠHO YA
TALENTE YA
MMINO**

**NA MOTHO YO
KE MANG**

**HOLONG YA SETŠHABA
10/02/2018
11H00 MESONG
MAHALA MAHALA**

ITHOPELE R20 000

7.7 Ditšhupetšo

Di laetše tše di latelago:

- Morutwana a laetše monabo ka dikilometara/dimetara go ntlha ka ntlha.
- A dire seka sa kakanyo ya monabo le di swantšhwana tša dikai tša mafelwana ao go bolelwago kaona.
- Kelo ya monabo e be ya maleba.
- Go ka dirišwa dikhuttonne (mohl. bodikela, leboa, bj.bj.).
- Maswao a tsela, meago, maporogo le tše dingwe.
- Go lebelelwe bokgoni bja go laetše ditšhupetšo.
- Retšistara ya maleba.

Sebopego

- Lepokisi
- Hlogo
- Pontšho ya maswao.

Potšišo:

O rile o le tseleng ya go etela motswala wa gago wa gahlana le masogana a baeng ba swere mmepe wa go ba fa ditšhupetšo efela ba sa kwešiše. Ba go kgopetše gore o ba laetše tsela ya go ya mabenkeleng. Šomiša seswantšho se o se filwego ka tlase go ngwala ditšhupetšo tša go laetše baeng ba mo ba yago gona.

Mohlala wa ditšhupetšo

Seswantšho sa A

Diponagalo

- Taetšo ya monabo ka di kilometara/dimetara
- Taetšo ya maswao a tsela, meago, maporogo, bj.bj
- Taetšo ya tša tlhago, mohl. noka, meedi, dithaba, bj.bj
- Tirišo ya go fapogela ka letsogong la nngele/la go ja
- Dikhutlonne, mohl. Bodikela, Leboa, Bohlabela, Borwa
- Dika tše dingwe, mohl, sehlwaseeme, palamente
- Lefelo leo le šupetšwago lona.

Mohlala wa ditšhupetšo

Hlogo: Ditšhupetšo tša go ya mabenkeleng.

Dipontšho:

- Maswao a tsela
- Tirišo ya matsogo
- Dika tša meago
- Dika tša tlhago
- Dikhutlonne.

Lefelo la tšhupetšo: Mabenkeleng

Selaelo o dula motsaneng wa ga Kgatla mo e lego dikelometara tše pedi go ya ga bomotswalagwe. Letšatši leo a bego a le tseleng a etela motswalagwe, o gahlane le

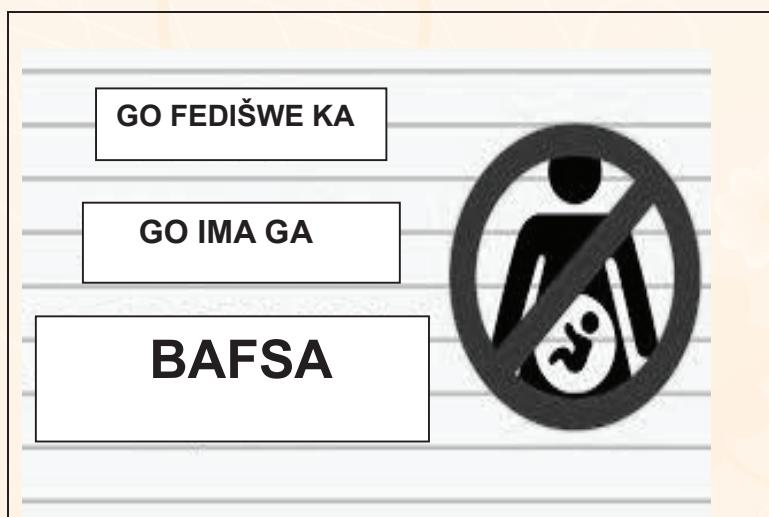
masogana a mabedi ao a bego a nyaka tsela ya go ya mabenkeleng gona moo motseng wa gabon. Masogana a a be a sa kwešiše mmepe wo ba o swerego wa go ba fa ditšhupetšo. Selaelo o ile a ema le baeng bao paleng yeo e bego e laetša leswao la go šupetša gore mabenkeleng ke kae.

O šomišitše letsogo la go ja go ba šupetša mo ba yago. Go tloga moo ba emego leswao la mosebo le laetša gore ba sepela thwii ba lebile bodikela. Ge ba sepetše dimetara tše makgolonne ba fapogelete ka letsogong la nngele, gona moo ba tla bona leswao la tsela la ‘ema’, leswao leo le lebane thwii le sekolo se se phagamego ka letsogong la Bohlabela. Ba sepele thwii monabo wa go lekana kilomerata e tee, ba tla hwetša moedi, ba lebana thwii le karatšhe ya go rekiša makhura a difatanaga ya Caltex, ba fapogelete ka letsong la go ja. Ba lebelele ka letsogong la nngele, ba tla bona mabenkele a mantši. Ba tla be ba gorogile moo ba yago gona.

Agaa, bjale šomiša seswantšho se sa ka tlase gomme o itlhamele ditšhupetšo tša gago.

Bontšha dinyakwa ka moka tša ditšhupetšo.

Seswantšho sa B

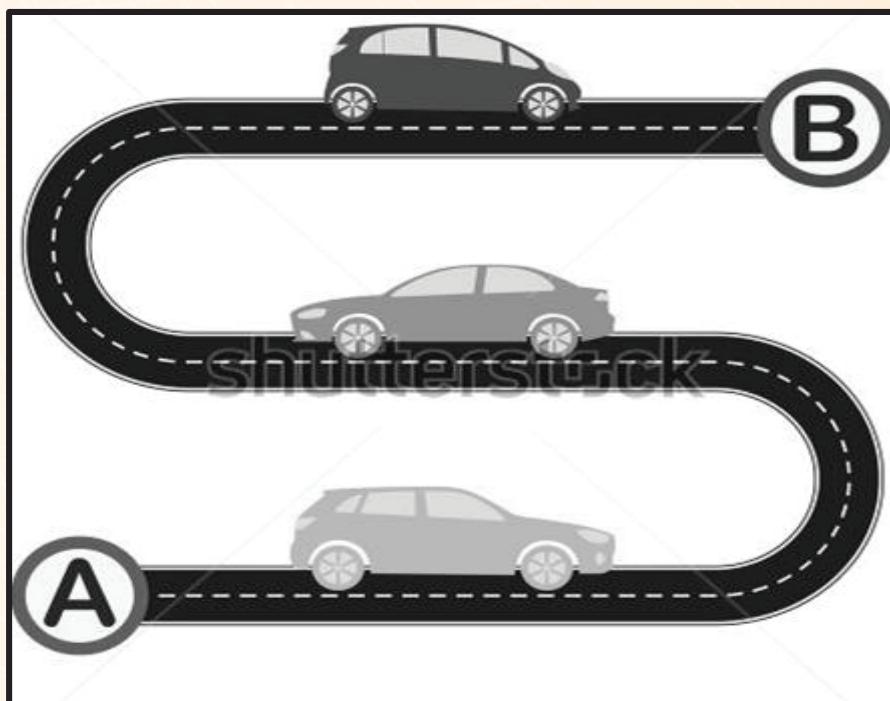
Seswantšho sa C

7.8 Ditaelo

Mohlala wa potšišo:

Lebelela seswantšho se sa ka tlase gomme o ngwale ditaelo tšeо mootledi wa sefatanaga sa A a swanetšego go di latela gore a fihle moo sefatanaga sa B se lego gona.

Mohlala wa karabo

Peakanyo:

- Seo se dirwago ke mootledi
- Mohuta wa lebelo
- Go fapoga
- Go namelela.
 - ❖ Mootledi a be le boitshepo
 - ❖ A tloge ka kere ya 1
 - ❖ A ottele ka lebelo la fase
 - ❖ A ottele ka letsogong la nngele ge a namelela mmoto
 - ❖ A ottele ka boiketlo
 - ❖ A se fete sefatanaga seo se lego pele ga gagwe
 - ❖ A fapogele ka letsogong la go ja a dutše a namelela mmoto.

7.9 Karata ya memo

Mohlala wa potšišo:

Thala karata ya memo yeo ka yona o memago mogwera wa gago go tla go keteka le wena letšatši la gago la matswalo.

Mohlala wa karata ya memo/taletšo

TALETŠO YA MOKETE WA MATSWALO

Kholofelo Nkadimeng o mema ka lethabo **Moloko Manthata** go tla moletlong wa gagwe wa matswalo

Letšatšikgwedi: Mokibelo wa 18 Moranang 2018

Lefelo: 2139 Ncube Street Protea North Soweto

Nako: Iri ya lesomepedi mosegare

Moaparo: Wa sešate

Mebala: Bošweu le boso

Re ka thaba kudu ge le ka kgona go tla moletlong.

Phetolo ya go tsenela moletlo (RSVP) e ka dirwa pele goba ka la 10 Moranang 2018.

Go: Refilwe Nkadimeng

Nomoro ya mogala: 0823470987

ELA HLOKO:

- Šomiša rubriki ye go swaya ditaodišo.
- Meputso ya 0–50 e arotšwe ka magato a mahlano a ditlhalošo.
- Mo go diteng, polelo le mongwalelo, le legato le lengwe le la magato a ditlhalošo a mahlano le arotšwe ka dikarolwana tše pedi, e lego legato la godimo le la fase go lebeletšwe kaboo ya meputso le ditlhalošo.
- Sebopego ga se sa arolwa ka legato la godimo le la fase.

KAROLO YA A: RUBRIKI YA GO SWAYA DITAODIŠO [MEPUTSO YE 50]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG LE PEAKANYO	28–30	22–24	16–18	10–12	4–6
(Go araba dipotšišo) Tatelano ya dikgopolole go dirwa peakanyo. Temogo ya morero, bamogedi ba tshedimošo le dikamano.	-Bokgoni bja go arabapaotšo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolole tše bohale, tša qo hlohlha mabjoko tše di tšwelego mahlagading. Legato la godimo	-Potšo e arabilwe gabotsebotse. -Dikgopolole di kgahliša kudu eble di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolole ke tše	-Karabo e a kgotsofaša. -Dikgopolole di tlemagane eble di a kgodiša. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolole ke tše	-Tlemagano ya dikgopolole ga se ya maleba. -Dikgopolole ga di tšwelele gabotse eble ga di bontshe boithamelo. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolole ke tše	-Molekwa o tšwele tseleng kudu kudu. -Dikgopolole di hlakahlahane eble ga di nepiše. -Dikgopolole ga di nepiše hlogo eble di a ipoeletša. -Ga go tatelano le tlemagano ya dikgopolole di tšwelela gannyanne.
MEPUTSO YE 30	25–27	19–21	13–15	7–9	0–3
La fase					

	<p>-Bokgoni bja go arabia potšiso ke bja maemo a godimodimo.</p> <p>-Dikgopololo tše bohlale tša go tšwa mahlagading.</p> <p>-Bokgoni bja maemo a godimo bja go beakanya le go tlemaganya dikgopololo go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.</p>	<p>-Potšiso e arabilwe gabotse.</p> <p>- Dikgopololo di a kgahlisa eble di sepelana le hlogo/sererwa.</p> <p>-Peakanyo le tlemagano ya dikgopololo ke tše botse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.</p>	<p>-Potšiso e arabilwe ka mo go kgotsofatšago eupša ga se ya hiaka gabotse.</p> <p>-Tlemagano ya dikgopololo e a kgotsofatša eble e a kgodiša.</p>	<p>-Molekwa o tšwele tseleng.</p> <p>-Dikgopololo di hlakahakane.</p> <p>-Ga go peakanyo goba tlemagano ya dikgopololo yeo e tšwelelagoo.</p> <p>-Peakanyo le tlemagano ya dikgopololo di a kgotsofatša go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.</p>	<p>-Ga go bolelwe selo ka hlogo yeo e filwego.</p> <p>-O tšwele tseleng kudukudu.</p> <p>-Diteng ga di nepiše eble di hlakahakane.</p>
--	---	---	--	---	--

La fase	Legato la godimo	MEPUTSO YE 15	POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE
13	10	Tirišo ya polelo le melawana, maswao, popopolelo le mopeleto. Kgetho ya mantšu.	<p>- Segalo, retšistara, setaele le tlottontšu di sepelelana kudukudu le morero, baamogedi le dikamano.</p> <p>- Polelo ke ya boitshepo, ya go nona, ya maattakgogedi.</p> <p>- Polelo e na le segalo sa go ba le maattakgogedi eble e nonne ka mebolelwana ya go kgahliša.</p>
7	4	<p>- Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo le mopeleto.</p> <p>- Polelo e breakantswe ka bokgwari bija maemo a godimodimo.</p>	<p>- Segalo, retšistara, setaele le tlottontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano.</p> <p>- Polelo e na le maattla, ya segalo sa maleba.</p> <p>- Diphošo tša popopolelo le mopeleto ga se tše kae.</p> <p>- Polelo e breakantswe gabotsebotse.</p>
10	4	<p>- Tirišo ya polelo ke ya motheo.</p> <p>- Segalo le mošito ga se tša maleba.</p> <p>- Tlottontšu ke ye nnyane kudukudu moo e lego gore e dira gore ditaba di se kwesišagale.</p> <p>- Mebolelwana e dirišitšwe go godiša boleng bija diteng.</p>	<p>- Segalo, retšistara, setaele le tlottontšu di sepelelana gannyane le morero, baamogedi le dikamano.</p> <p>- Tirišo ya maleba ya polelo e dira gore molaeša o kwagale.</p> <p>- Segalo ke sa maleba.</p> <p>- Segalo, retšistara, setaele le tlottontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano.</p> <p>- Segalo, retšistara, setaele le tlottontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Polelo ya maemo a godimodimo ya go ba le segalo se maatla. - Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo goba mopeleto. - Polelo e breakantswe ka bokgwari. 	<ul style="list-style-type: none"> - Polelo ke ya maemo a godimo ya go ba le maatlakgogedi. - Segalo ke sa maleba sa go ba le maatlakgogedi. - Diphošwana tše nnyane tša popopolelo le mopeleto. - Polelo e breakantswe gabotse. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tirišo ya polelo e a kgotsafatša eupša e na le diphošo. - Segalo se a kgotsafatša eupša mebolelwana ga se ya dirišwa o kaalo. 	<ul style="list-style-type: none"> - Polelo ga e kgotsafatše. - Ga go phapantšho ya mafoko. - Tlottontšu ga se ye kaalo. 		
SEBOPEGO	<p>Dinyakwa/dipharologantšho tša setšweletšwa.</p> <p>Tšwetšopele ya ditemana le tlhamo ya mafoko.</p> <p>MEPUTSO YE 5</p>	<p>5</p>	<p>4</p>	<p>3</p>	<p>2</p>	<p>0-1</p>

KAROLO YAB: RUBRIKI YA GO SWAYA DITŠWELETŠWA TŠE TELELE TŠA TIRIŠANO [MEPUTSO YE 25]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG, PEAKANYOLE SEBOPEGO	<ul style="list-style-type: none"> - Bokgoni bja go araba potšio ke bja maemo a godimodimo go fetiša. - Go araba dipotšio le dikgopololo. - Tatelano le peakanyo ya dikgopololo. - Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharologantšho le dikamano. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bokgoni bjo bobotsebotse bja go araba potšio bjoo bo laetšago tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa. - Dikgopololo ke tše bohlale tša go tšwa mahlagading. - Tsebo ye e tseneletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. - Ditaba di nepiša setšweletšwa. - Molekwa ga se a tšwa tseleng. - Ditaba di nepiša setšweletšwa thwi. - Tlemagano ya diteng le dikgopololo ke ye botse. - Tlemagano ya diteng le dikgopololo ke ya maemo a godimo. - Tlhalošo ya ditaba ke ye botse ebile e thekga sererwa. - Tlhalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo ebile e thekga sererwa. - Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana. - Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae. - Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae. - Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bokgoni bja go kgotsofatša bja go araba potšio bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. - Go na le nepišo eupša go na le go tšwa tseleng gannylene. - Tlemagano ya dikgopololo le dikamano e a kgotsafatša. - Tlemagano ya diteng le dikgopololo ga se ye kaalo. - Tlhalošo ya ditaba ke a kgotsofatša ebile e thekga sererwa. - Tlhalošo ya ditaba ke ya motheo ebile e thekga sererwa gannylene. - Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana. - Ga se a šomisa melao ya sebopego ka tshwanelo. 	<ul style="list-style-type: none"> - Karabo ya gagwe ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa. - Molaetša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwele tseleng kudukudu. - Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng. - Tlemagano ya diteng le dikgopololo ga se ye kaalo. - Tlhalošo ya ditaba ke a kgotsofatša ebile e thekga sererwa. - Sebopego sa setšweletšwa ga se sona. - Ga se a šomisa melao ya sebopego ka tshwanelo. - Go tlogetšwe dinthha tše bohlokwa. 	
MEPUTSO YE 15					

POLELO, SETAELE LE PALOBOHLATSE	9–10	7–8	5–6	3–4	0–2
<p>- Segalo, retšistara, setaele le tlotionšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano.</p> <p>Trišo ya polelo le melawana.</p> <p>Kgetho ya mantšu.</p> <p>Maswao le mopeleto.</p> <p>MEPUTSO YE 10</p>	<p>- Segalo, retšistara, setaele le tlotionšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano.</p> <p>- Polelo ga e na diphōšo tša popopolelo eblile e hlamegile gabotse.</p> <p>- Ga go na le ge e ka baphošo e tee.</p> <p>- Tlotionšu ke ye ntši.</p> <p>- Gantši gaa go diphōšo.</p>	<p>- Segalo, retšistara, setaele le tlotionšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano.</p> <p>- Diphōšo tša popopolelo ga se tše ntši.</p> <p>- Tlotionšu ke ye ntši.</p> <p>- Gantši gaa go diphōšo.</p>	<p>- Segalo, retšistara, setaele le tlotionšu ga di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano.</p> <p>- Diphōšo tša popopolelo ga se tše ntši.</p> <p>- Tlotionšu ga se ye ntši.</p> <p>- Molaetša o atšwelela eupša o arošitswe.</p>	<p>- Segalo, retšistara, setaele le tlotionšu ga di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano.</p> <p>- Sengwalo se tletše ka diphōšo eble se hlakahlakane.</p> <p>- Tlotionšu yeo e lego gona ga e sepelelana le morero le ganyane.</p> <p>- Molaetša ga o atšwelela eupša o arošitswe.</p>	<p>- Segalo, retšistara, setaele le tlotionšu ga di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano.</p>

**LEPHEPHE LA 3 KE MOSWANANOŠI, GO DIRIŠWA MASWAO A GO IKGETHA A GO SWAYA
LEPHEPHE LE. ELA HLOKO MASWAO A O A FILWEGO KA TLASE.**

MEHLALA YA MASWAO A GO SWAYA LETLAKALA LA BORARO

1. () Go tlogetšwe leswao
2. ⓠ Go šomišitšwe tlhaka ye nnyane sebakeng sa tlhakakgolo goba go dirišitšwe ye kgolo sebakeng sa ye nnyane
3. ⓒ Kopanya mantšu
4. / Kgaoganya mantšu
5. ||? Ga go kwešišege
6. ← Thoma morago
7. → Thoma pele
8. # Temana ye mpsha e thoma fa
9. □ Bošaedi
10. ?? Hlogo ga e gona
11. ___ Mopeleto o fošagatše
12. ^ Go tlogetšwe tlhaka/lentšu

TLHAHLO YE E KA DIRIŠWAGO NAKONG YA GO SWAYA

1.1 Taodišokanegelo

Tlhalošo

Taodišokanegelo e laodiša kanegelo goba tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Tšeо di swanetšego go hlokomelwа ge go ngwalwa taodišo ya go anegwa:

- Kanegelo e swanetše go kgodiša
- Balekwa ba anege ka bokgwari.
- Gantši taodišo ye e ngwalwa ka lebaka le le fetilego
- Ditemana tša matseno di swanetše go tanya šedi ya mmadi
- Kanegelo ge e le ye botse e swanetše go ba le ntlha ye e e laetšago
- Thumo ya moswananoši ya go kgahliša e swanetše go kgotsofatša
- Kgahlego ya mmadi e swanetše go lotwa go fihla mafelelong
- Taodišo ya go anega gantši e na le mokgwa wa go hlaloša.

[50]

1.2 Taodišotlhalošo

Tlhalošo

Ka taodišotlhalošo, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe di ka hlalošwa.

Tšeо di swanetšego go hlokomelwа ge go ngwalwa taodišo ye:

- Mongwadi o swanetše go hlagiša seswantšho ka mantšu
- Balekwa ba hlaloše ka bokgwari.
- Kgetha mantšu le dikgopololo ka tlhokomelo gore a fihlelele seo se nyakegago
- Dikakanyo malebana le go bona, go kwa, go kgwatha, modumo le tatso di ka šomišwa go dira gore tlhalošo e kwešišege
- O šomiša dikapolelo ka tsela ya maleba
- O na le boitemogelo bja hlogo yeo a ngwalago ka yona

[50]

1.3

Taodišokgadimo/Kgopodišišo/Keleletšo

Tlhalošo

Ka taodišokgadimo mongwadi o eleletša tiragalo yeo a kilego a e bona/a e kwa/a e badilego nakong yeo e fetilego gomme a tšweletša maikutlo a gagwe go ya ka fao a oopolaoqo ka qona.

Tše di swanetšego go hlokamelwa ge go ngwalwa taodišo ye:

- Maikutlo le khiduego di kgatha tema ye bohlokwa taodišong ye
- Karolo ye kgolo ya taodišo e ka ba tlhalošo
- Balekwa ba gopodišiše ka bokgwari.
- Dikgopoloo tše di hlagišwago di swanetše go tšweletša bonnate bja mongwadi le boyena bja gagwe.

[50]

1.4

Taodišongangišano

Tlhalošo

Ka taodišongangišano mongwadi o na le kgopoloo ye e itšeng goba ntlhakemo gomme a fe dintlha tša go fahlela goba go thekga maemo a gagwe. Kgopoloo ya mongwadi e swanetše go kwešišega taodišong ka moka. Ka taodišo ye mongwadi o leka go fekeetše mmadi gore a kwane le kgopoloo ya gagwe.

Tše di swanetšego go hlokamelwa ge go ngwalwa taodišongangišano:

- Thoma ka go laetsa kgopoloo ya gago ka tsela ya maatlakgogedi mabapi le hlogo
- Balekwa ba ngange ka mahlakore a go dumela le go ganetša.
- Efa dintlha tša go fahlela kgopoloo ya gago le go thekga seo
- Mongwadi o tla tsepelela dintlha tša go ganetša pego
- Bjalo ka mongwadi wa taodišo, tšweletša dikgopoloo tše maatla ka ge taodišo ye e ama maikutlo a gago
- Ditlabelo tša makgethe le tsebo ya go kgodiša di swanetše go šomišwa
- Thumo le yona e swanetše go ba ye maatla, ya go kwala le go kgodiša.

[50]

Tlhalošo

Taodišo ye ga e na maikutlo a mongwadi. Yona e leka go tšweletša mahlakore a mabedi a poledišano ka go lekana. Mongwadi o hlokomela dintlha tša go fapanā tša hlogo ye gomme a hlagiša dikgopolo tša go fapanā ntle le go tšea lehlakore. Mongwadi a ka ba le thumo ye e itšeng mafelelong a taodišo, eupša dintlha tša go thekga goba go ganetša di swanetše go lekalekana le go kwagala.

Tšeо di swanetšeego go hlokomelwa taodišong ye:

- Mongwadi o swanetše go kwešiša le go lebelediša mahlakore a mabedi a taodišo ntle le go tšea lehlakore
- Balekwa ba ahlaahle ka bokgwari go ya ka morero.
- Taodišo e swanetše go kwagala le go ikema ka dintlha. Seo se ra gore e se huetswe ke maikutlo a mongwadi
- Dikahlaahlo e be tša moyo wo o fodilego, tša go naganwa gabotse le go thekgwa ka tshwanelo
- Segalo e be sa go hloka khiduego eupša e be seo se kgodišago sa go hloka lenyatšo
- Mongwadi a ka fa maikutlo a gagwe mafelelong a taodišo eupša seo e se be thumo ya taodišo.

[50]

PALOMOKA YA KAROLO YA A:**50**

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO POTŠIŠO YA 2

2.1 LENGWALO LA SEMMUŠO

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Sebopego le botelele e be tša maleba
- Atrese tše pedi fela e lego ya mongwadi le moamogedi
- Letšatšikgwedi le ngwalwe ka fase ga atrese
- Madume/matseno a makopana a maleba
- Retšistara le polelo ya go hlompha le go lokologa
- Tšhomiošopolelo, tloltlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego
- Mafelelo/bofelo e be boitsebišo bja mongwadi ka mokgwa wa semmušo
Mohlala: Ke nna/wa lena Mosima Radithoko/M Radithoko.

[25]

2.2 TŠA BOPHELO BJA MOHU

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Leina le sefane sa mohu
- Letšatši la matswalo a mohu
- Lefelo leo mohu a belegetšwego go lona
- Batswadi ba mohu
- Dithuto tše mohu a di fihleletšego
- Tša mošomo
- Ditiro tše botse le tša go kgahliša tše mohu a gopolwago ka tšona
- Letšatši leo a hlokofetšego ka lona
- Seo se hlotšego lehu
- Maina a meloko ya kgauswi yeo mohu a e tlogetšego
- Lefoko la taelo. Mohlala: Mohu a ka laelwa ka sereto
- Retšistara le polelo e be tša semmušo
- Tšhomiošopolelo, tloltlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego.

[25]

2.3 POLELO

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Matseno/pulo, mmele le mafelelo/thumo
- Pulo e be yeo e gogago šedi ya batheeletši
- Go šomišwe mafoko a makopana a dikgopololo tše bonolo
- Go dirišwe mehlala ya go tlwaelega
- Diteng di be mabapi le dintlha tše seboledi se di tšweletšago nakong ya go fa polelo
- Retšistara le polelo e be tša semmušo
- Tšhomiošopolelo, tloltlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego.

[25]

2.4 TAOIDIŠWANA (ATHIKELE) YA KGATIŠOBAKA

E tšweletše tše di latelago:

- Hlogo ya taba
- Leina la mmegi
- Dintlha di fiwe ka boripana le ka nepagalo ntle le go kgopamiša nnete
- Go ngwalwe ditaba tše bohlokwa fela
- Diteng e be tša maleba go ya ka morero
- Taodišwana/athikele e tsoše kgahlego le go hlohleletša mmadi.
- Retšistara le polelo e be tša semmušo
- Tšhomisišopolelo, tloltlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego.

[25]

2.5 PEGO

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Go be le hlogo, matseno, mmele le mafeleleo
- Ngwala ka motho wa bobedi
- Ngwala ka lebaka le le fetilego
- Mahlaodi le mantšu ao a tsošago maikutlo go tšweletša dikgopololo
- Retšistara le polelo e be tša maleba
- Tšhomisišopolelo, tloltlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego

[25]

2.6 BOITSEBIŠOPHELO LE LENGWALO LA GO TIIŠETŠA KGOPELO YA MOŠOMO

BOITSEBIŠOPHELO

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Boitsebišo ka mong
- Tša dithuto
- Mabokgoni a maleme
- Maitemogelo a mošomo/tša mošomo
- Mabokgoni ao a fihleletšwego
- Dikgahlegelo
- Dihlatse

[25]

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 50

PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 100

Published by the Department of Basic Education

222 Struben Street

Private Bag X895, Pretoria, 0001

Telephone: 012 357 3000 Fax: 012 323 0601

© Department of Basic Education

website

www.education.gov.za

facebook

www.facebook.com/BasicEd

twitter

www.twitter.com/dbe_sa

120 Plein Street Private Bag X9023

Cape Town 8000

South Africa

Tel: +27 21 465 1701

Fax: +27 21 461 8110